

SINGULIEREN OF BYZONDEREN
HISTORIEN,
WEGENS HET VERONGELUKKE VAN HET
GROENLANDS SCHIP,
DE JUFFROUWEN ANNA CORNELIA EN ANNA,
WAAROP COMMANDEERDE ALS COMMANDEUR
DIRK CORNELISSE HOGERDUIN,
VAN DE HELDER:

Gedestineerd na Groenland ter *Wallevis* Vangst, met vyf-en-veertig Zielen uit **TEXSEL** gevaaren, in het gepaffeerde **JAAR 1773**, op den 8 *April*, en na een Fatigante *Rys* te hebben gehad, het zelve *Schip* op de te *Huis Rys*, op de hoogte van **EGMOND aan ZEE** hebben verlooren, na alvoorens duizende van Gevaaren te hebben ondergaan eindelyk met drie Sloepen op den 21 Augustus deszels Jaars, op Egmond gestrand, waar van 29 Man op een wonderbaarlyke wys het leven hebben behouden, en de rest elendig beneevens de Lootsman zyn verdronken, vervuld met zeltzaame en byna nooit gehoorde gevallen.

T A M S T E R D A M,
By **W. A. L E E U W E N D A A L,**
Boekverkooper in de Raamsteeg, by de Appelmarkt, 1774.

VOORREDE

VAN DEN

SCHREIVER,

AAN DEN

LEEZERS.

AL hoewel dit Werkje eer één traktaatje, Rysbeschry-
ving of avontuur, dan één Historie kan genoem^t wor-
den; te meer, som dat het in zich zelve niet anders is, dan
een *Journal* of *Memoriaal*, gehouden door een der Officieren
varende op het *Schip*, de *Wiffrouwen* ANNA CORNELIA en AN-
NA, waarop Commandeerende als Bevelhebber of *Commandeur*
DIRK CORNELISSE HOGERDUIN van de *Helder*, zo hebben wy het
echter met de naam van Historie gedoopt. Waat gelyk be-
* 2 bekend

V O O R R E D E

kend is een Historie is een geloofwaardig verhaal, van eenige zaak of zaaken die geschiet zyn en heeft zyn naam ontleend volgens het getuigenis van de beroemde Heer M. Johan Heinrich Zoffens, van het woord *ἱστοριαν* - bezien weten, genoemde Heer zegt verder, de Historie word in veelderlei foorten verdeelt, te weten.

1. Ten opzichte van de stoffe, in *Historiam*, *Politicam*, *Ecclesiasticam*, *Litterariam*, *Naturalem*, en *Artificalem*. Dat is in *Staatkundige*, *Kerkelyke Geleerde*, *Natuurkundige* en *Historie der Kunsten*.

2. Ten opzichte van haar begrip, in *Universalem*, *Particularem* en *Singularem*, dat is *Algemeene*, *Gedeelde* en *Byzondere Historie*.

Onder de laatste naamlyk de *Singularem* of *Byzondere* Historie hoord wel deezen, van Commandeur HOOGERDUIN, want de *Singulariteiten* of *Byzonderheeden* van zyn Schipbreuk zyn zeer merkwaardig en leesens waard, zo om gemelde Commandeurs byzondere trouw, en des Volks onderdanigheid in die akelyke toestand, als om meer zaaken die vermeld staan te worden. Het is teffens zo ons voorkomt geoorloofd aan dit Traktaatje de naam van Historie te geeven, om dat men in die byzondere geval van het gemelde Schip, ziet als in andere Historien de groote wysheid van GOD, benevens des HEEREN wonderbaarlyke Regeerings Magt daar uit te leeren kenne en te beschouwen. Men kan ook uit dit Verhaal of Historie die zelve nut-

V O O R R E D E

tigheid trekken als uit andere Gefchiedverhaalen, alzo hier ten alderklaarfte het geluk en ongeluk, beneffens de trouw en onwankelbaare kloekmoedigheid als voorbeelden en reegelen worden voorgesteld, om dezelve tot een nut gebruik te maaken. Ten Derde, gelyk de Historien veelyds verftrekken tot een nuttig leerfaam en onzondig vermaak, waar in differente befchouwinge voorkomen: Daarom zegt *Cicero* wel te regt (*) *Historia est testis temporum, lux Veritatis, vita, Memoria, Magistra Vitae, nuntia Vetustatis.* Lib. II. de Oratore C. L.

Wy meenen dan om deeze bygebragte reedene de vryheid te hebben moogen gebruiken, van dit Traktaatje met de naam van Historie te doen pronken, te meer alzo ons voorneemen is, zo de HEEREN het wil, en wy het leeven meer diergelyke Historien het publiek meeden te deelen, in een formaat gedrukt als dit, op dat het zelve by elkander gebonde zynde een bekwaam Boekdeel uitmaakt, wy twyfelen niet of het zal den Leezer en (wel principalelyk den *Zeeman*) zo wel tot vermaak als nuttigheid verftrekken.

Dierhalve bieden wy gulhartig onze dienst aan en de geringe vermoogens die wy bezitte, wille wy voor zeer wel befteed achten, zo zich hier of daar Lieden bevinden, welke zo te *Land* als ter *Zee*, *Singuliere* het zy gelukkige of ongelukkige Reizen hebben

(*) *De Historien is een getuigen der tyden, het Licht der Waarheid, het leeven van het geheugen, de Leërmeefteres van het Leven en de Boodschapster van de Waarheid.*

gehad, die staande ons *Leeven*, en in onze *Eeuw* gebeurd zyn: Wy verzoeken dan aan diergelyke *Zeehelden* of *Reizigers*, welken by bevinding kunne spreekē, dat zy ons gelieve te vereeren met de byzonderheden hunner *Voyagies*?

Het is onbetwiftbaar dat het tot zeer veel vermaak, en niet minder nuttigheid voor den (*Zeeman* wel principiaal) zal strekken. De nuttigheid welke daar in steekt bewyft wy uit twee voornaame Hoofdzaaken; de eerste dat het dikwils gebeurd, dat een *Kapitein*, *Schipper* of *Commandeur* zyn Schip komt te verliezen, na alles aangewend te hebben dat in zyn vermoogens was; echter van achtere ziet had hy zulks of zulks nog gedaan, liet zy dan wat 't is, nog behouwen mogelyk had kunne blyven, strekkende aldus voor een ander ten Exempel, het Volk zal hier door leeren dat *Eendrachtigheid* in tyden van noot ten hoogste te opferveeren is, dat een kloekmoedige *Ziel* om zyn Heer en Meesters Goed te behouwen vooral aan een *Zeeman* palt, zonder echter roekeloos te zyn, als onder het oog houdende, hoe weinig duimen *Hout* tusschen hem en de *Eeuwigheid* zyn.

Ten tweede kan het van een zeer groot nut voor een braaf *Zeeman* verftrekken, wanneer hy ongelukkig genoeg is om zyn Schip te verliezen; ja, na dat hy zo lang voor zyn *Heeren* en *Meesters* zyn best heeft gedaan, dat hy nauwelyks het *lyf* en 't lieve *leeve* daar afbrengt, dat hy dan te huis komende door eenige lasteraars die nauwelyks weeten dat 'er een *Zee* is, Nogtans

van

van zyn eer word berooft, met te zeggen dat hy of te vroeg het Schip verlaaten heeft, of iets anders na tyds gelegendheden. Waar door het fomtyds gebeurde, en al veelmaalen, dat de Reeder door zulken schandtoege zo opgemaakt worden, dat die ongelukkige doch braave Zeeman nimmermeer wederom een Schip krygt. Schoon hy goed en bloed by zyn verlooren Schip opgezet heeft.

Hier van ziet men een levendig Exempel in dit Werkje, gebeurd aan de meer gemelde *Commandeur* hoe dezelve niet tegenstaande zyn onverbeterlyke trouw, voor zyn *Heeren en Meesters* betoond nogtans belasterd wierd! doch pergeluk was hy van goede Attestaties voorzien, en had ook van die ligt gelovige Reeder niet, neen verre van daar, braave Heeren die hem met medelyden en liefden ontvinge. Hoewel het kon by een redelyk Mensch ook geen andere plaats vinden, want des *Commandeurs* zaaken konde het ligt der waarheid, en de toefteen verdraagen.

Gelyk men verder in het werk zelfs zien zal dat ons na waarheid is medegedeelt, van een der *Officieren* welke zich by hem op het Schip bevonden heeft, die schoon zyn *Journal* zynde kwyt geraakt met het verliezen van het Schip, edoch een *Memoriaal* volgens zyn geheuge heeft opgesteld, het welk hy ons verder op instantelyk verzoek heeft medegedeelt. Wy hebbe alvoorens de Pen op te neeme, ons werk er van gemaakt om nog eenige anderen lieden van het zelve *Schip* te spreek, doch

VIII V O O R R E D E

al haar gezegdens kwamen op een en het zelve als het *Memo-
riaal* uit. Dus wy geen zwaarigheid maakte om het zo naukeu-
rig ons moogelyk is te beschreive, hoopende dat de Leezer zo
veel lust in het doorblaaderen zal vinden, als wy in het beschrei-
ven hebben gehad.

S I N G U L I E R E N
O F
B Y Z O N D E R E N H I S T O R I E ,

Wegens Het Verongelukke van het

G R O E N L A N D S S C H I P ,

D E

Juffrouwen ANNA CORNELIA EN ANNA ,

Waarop Commandeerde als Commandeur

DIRK CORNELISSE HOOGERDUIN.

Wiel aan! dat wy dan een Begin maaken aangaande de Rampspoedige en Ongelukkige Reize gedaan, met het *Schip De JUFFROUWEN ANNA CORNELIA EN ANNA*: Waarop Commandeerde als *COMMANDEUR DIRK CORNELISSE HOOGERDUIN* van de *Helder*; Gedistyneerd naar *Groenland* ter *Wallevijs-Kanast*. Zynde het zelve *Schip* voorzien met zeeven *Sloepen* en *Verdere Vloet*, wat benoogdig was tot dito *Onderneeming der Visschery*: Mitsgaders 45 *Zielen*.

Het was in de Jaare 1773. tusschen den 7 en 8. April, wanneer Gemelde *Commandeur* de *Ankers* liet, ligten, om met een *Z. W.* Wind uit *Texelna Zee* te steevenen, het geen alles in een *Goede* order geschieden, zo dat zy Hun des *Smiddags* in *Zee* bevonde, en stelde Hunne *Cours* om de *Noord*, dit duurde aldus tot den 13. Dito, Wanneer zy het *Land* Pasfeerde, kreegen als doen een *Gunstige* Wind, zylden *Styf* door en maakten diehalve *vrei* wat *Spoed* tot den 19. Dito; wanneer zy eenige *schotsen* *Ys* op de *Noorder Breete* van 72 *Graden* ontmoeten alhier *prapde* zy een *Robbessaander* om door dezelve

te verstaan aangaande de Geleegendheid wegens het Ys, het Schip of Commandeur van de Robbenflaander, was de Jonge *Stymes*, hy had een Reedelyke Vangst, van gemelde Commandeur der Robbenflaander kreegde Commandeur *Hoogerduin* zeer Goedenrigt dus hy gerustelyk als een Stout en Voorzigtig Zeeman betaamt zyn Rys vervorderde, stelde deszelfs Cours verders maar alom de noord heen tot aan den 23. Dito; zonder in al die tyd Weinig of geen Scheepen ondekt te hebben, den 24. Dito bevonde zy Hun op de Breete van Circa 78 Graaden by goeder gis, (gelyk men op zyn Zeemans zegt) verders was het ter dier tyd Extra Schoon en Lief, weer; bevonden hun ook niet ver van het Ys; Daar en booven konde zy nog 3. a 4. Scheepen zien, Commandeur *Hoogerduin* een man zynde die de Pligt van een Bevelhebber Wift, toonde dat hy in die Pligt niet Failleerde, maar zelfs Agt sloeg op zyn zaaken, dat Helaas! maar wat al te dikwils Nagelaaten word, Neen, Hoogerduin Clom zelfs aan de Steng om uit te zien hoe of het 'er mee stond, van Booven koomende, sprak Hy tot zyn Volk op een geheel Weigenoegde toon.

„ Het Ys legt na Genoeg, en wy zyn 'er niet ver af, aan al-
 „ le teekens is *Groenland* genaakt, het is Waar het is nog
 „ Vroeg in de Tyd; Edoch de Tyd is hier, en als men het stuk
 „ wel beschouwd ook thans klaar: kom aan als Mannen, ver-
 „ volgde Hy een yder doet zyn Pligt, voorzien onze Sloepen
 „ van Lynen, yder maakt zyn Vistuig klaar dat 'er niets en
 „ haaperd, want zo Gauw als daar Wind komt moeten wy in 't
 „ Ys, dat behaald de prys.”

Het Volk deeze woorden van hun Yverige Commandeur hoor-
 rende keeken elkander eens aan, en mogelyk waaren 'er wel on-
 der die daar de grootste Zin nog niet in hadden, dat waarlyk
 niet te verwonderen was, als begrypende hun niet het Schip
 daar zo Vroeg in de Tyd, alleenig te bevinden. Edoch niet
 teegenstaande daar was 'er geen een van al het Scheepsvolk die
 hem teegen sprak, of teegens dit voorstel *Appelleerden*, maar
 betoonde hun in teegendeel onderdanig gelyk niet meer als
 'Rechren Billyk was, want Hoogerduin was Commandeur en kon
 zonder Hun Raad of Daad zulks doen of laten na zyn Goedvin-
 den,

den; ten anderen was er geen op het geheele *Schip* of zy waaren genoezaam overtuigd, weegen de Bekwaamheid en Zeekunde die hun Commandeur bezat: één Yder ging dan ook eeven vlytig aan het werk.

Doch toen nu alles byna klaar was, begon zig de Zee schoon het Dood stil was hem zo geweldig te verheffen, dat het *Schip* zeer sterk Slingerde, waar op de Commandeur terstond Ordonneerde om al de Zeilen op het Groot-Zeil na dat klaar in de Gytouwe hing, Zeil vast te maaken.

Verders het Volk vermaanende, zeggende Mannen! wy moeten hier te Land op ons hoeden zyn, en alzo Gemelde Commandeur van een Lugtig en Vrolyk Naturel is, voegde hy daar op zyn Zeemans by dat er moogelyk wel voor een Dubbeltje aan Wind zouw kunne koomen, het bleek ook dat hy niet kwaalyk Gegift had, en dat Des Commandeurs waarschouwing niet Noodeloos was geweest. Want kort daar op overviel hun een Storm uit den N. N. O. met de Felte! Ja! Onfagge-lykste Kouden! Dat alles in een Moment des tyds Bevroor; en al het waater dat over en aan het *Schip* spatten, terstond in Ys veranderde, zo dat zelfs de Oudsten van het Scheeps-Volk als ook de Commandeur die verscheide togten op *Groenland* hadde gedaan, eenpaarig verklaarde diergelyke Kouden nimmer gevoeld te hebben! Waarlyk men kan hier uit Naleiden dat de *Groenlandsche Commandeurs* hun Geld zo gemakkelyk niet verdienen, als veel Liederen hun wel verbeelde, die Felle Vorst, Harde Wind en Raazende Golven door het woeden der Zee, duurde tot in 't laast van de Maand *April*.

Veelmaale woude zy zich genoodzaakt met het *Schip* voor een Zyltje om te wenden, dat altoos zo Gemakkelyk juist niet en ging, als men Confidereerd dat het *Schip* zodaanig Bevrooren en met Ys bezet was, dat men geen Hout bekennen kon! Zittende het Ys op sommige plaatsen van buitenen aan, en rondom, het *Schip* meer als 3 *Voeten* Dik! Zo dat het Scheen, dat zy alle Momente gevaar liepen van te zullen Zinken, door de Zwaarte van het Ys dat buiten om hun Zee-Kasteel zat, en het zelve magtig Neer-waarts drukten: daarenbooven kreegen zy een Lek by deze Neetelige omfandigheid in hun *Schip*.

het was ter dieſer Tyd dat zy ook nog één Engels Scheepje paſſeerde, meede even als zy rondom met Ys bezet: Wonderbaarlyk was het om te aanſchouwen! want het geleek eer dat men Groo- ten-Dreivende Ys-Berge zag dan Scheepen, want alles als Kriſ- tal Bevrooren was van Booven tot aan Beneden toe! Verders zyn hun nog Twee Scheepen gepaſſeerd, waar van hun naderhand Gerapporteerd is, dat ter één van zoude zyn Gezonken, zo door Lekkagie als de Svaart van het Ys daar het meede bezet was: over de geheelen huid.

In die tuffchen tyd dat Gemelde Com: *Hoogerhuin* dus ſwalk- ten, met dezelfs Schip, waaren zy van booven Gem: Breeten van 78. tot op 73. Graad: en 15. Min: te rug Gedreeven.

In het begin van de Maand *Mey* kreegen zy veel Soulaas: al- zo het zeer Mooi Waer wierd, doch bevonden daar en teegen hun Schip zeer Lek, veroorzaakt door de voorige Fatieges die zy hadden moeten uitſtaan, zo als reeds vermeld is, door Harde Vorſt, Hooge Zee, en Felle Winden uit alle Geweften! Edoch kreege Nu een Gunſtige Wind, gingen al wederom hun *Cours* Noord opneemen, liepen met Mooi weer op 80. Graa- den met het lekk Schip in het Ys.

De *Commandeur* zat als een Kloek Zeeman niet ſtil, maar ſtelde alle middelen in het werk om het Lek te ontdekken, het geen bevonden wierd agter in de Piek, te zyn, het zelve wierd zo ſpoedig als moogelyk was met alle Securiteit geſtopt, dus zy wederom een Dicht Schip bekwaamen, waar meede zy in het Ys rond ſwalkte tuffchen de *Velden* en *Varden* Ys, leggende. Dan hier of daar aan groote Stukken Ys aan, zaage ſomtyds veele *Walle Viſſchen* doch konde er niet bykoomen, want zy hielden haar meeft op in het Jong Gevroore en Dunne Ys (hier dienen wy een Aanmerking te maaken.) Voor de geene die Nimmermeer in *Groenland* geweest of zelfs daar geen Konſept van hebben, dat het in *Groenland* aldus gelegen is. Het Ys is daar zeer Ongelyk, op ſommige Plaatsen Toorens hoogte dik zyn de geheele Ysbergen, op andere plaats en meede wel dik, maar weder Vlakke Velden zo groot dat men dezelve niet over zien kan, daar de Scheepen haar veelmaalen aan vaſt maaken, Hakkende tot dat Eynde, gaaten in het Ys daar zy Yzerde

haa

Haaken met Kabeltouwen daar aan in slaan, om dus aan die Ys-Velden als aan de Wal vast te leggen, dit doen zy ook wel aan de Loffe Schotten en dryven dus met de Loffe Schots meede, op hoop van *Wallevis* te Ondekken: Hier door kan den Leezer begrypen dat zy dikwils *Wallevis* zien, zonder er echter by te kunne kooome. Eeven was het hier ook gelege, zy zaage de Vissen wel in het Dun Gevroore Ys, maar konde door verhindering! Dezelve niet vangen, daar aan ziet men ten alderklaarste de Zonderlinge wysheid Gons, hebbende De HEERE deeze Groote Visschen een Natuurlyke ingeschaape kennis gegeeven, dat zy als het waare een veilige Schuilplaats voor hun weeten te zoeken: om hun Vyanden te ontwyken!

Hier nu leggende, Dryvende of Zylende, waare zy zomtyds met verscheidene of meer andere Scheepen verzeld, ook gebeurde het wel dat zy Hun Alleen bevonden, want de Commandeur *Hoogerduin* zo als ons door Geloofwaardige Liederen verhaald is. Die hem wel meenen te kennen, is een Man die nimmer na een ander ziet, maar zyn Eigen Consept volgt als hy begrypt dat het tot nut van zyn *Heeren* en *Meefters* frekt: het is ons ten minsten door Vier a Vyf van zyn *Volk* verhaald, dat zy hem meer als eens hebben hooren zeggen wanneer het *Volk* uitkeek, of zy geen Scheepen zaagen. Dat hy dan tot hun sprak "wat legt gy lieden te Praaten van en te Kyken na Scheepen? Kykt uit zo lang als gy Moe bent, maar Kykt na *Wallevis* uit, dat is de Ziel van de Negotie, onze *Heeren* en *Meefters* hebben ons niet uitgezonde om Gezelschap te zoeken, maar om *Vis* te vangen, dat is onze Post, daar hebben wy Kost en Loon voor, ons zaak is ons best te doen en God om de Zeeën te Bidden." Brave woorden Waarlyk van de Commandeur! Hy toonde als een Recht Zeeman door welk een Ziel dat hy geregeerd wierd. Niemand denkt dat wy deezen Historie oppronken het geen wy schryven kan. Navraag veelen.

Zy swurven aldus door het Ys westwaarts op, by gissing op de 76. Graad, maakte hun aan een Veld vast, waaren doen geheel alleenig zonder eenige Scheepen by zig te hebben, zo nu en dan zaagen zy een enkele Rys wel een Swaare *Wallevis*, het duurde ook niet lang of zy zaagen hun verzeld van meerd r
Schee

Scheepen, en daar wierd by die andere Scheepen ook een Enkelde *Vis* gevangen, maar tot leed zyn van *Hoogerdaan* hy kreeg niets, schoon hy moogelyk zo veel en meer Moeite kwam te doen als de Anderen; Waarlyk een hart gelag voor een Braaf Commandeur die zyn best doet. Maar wat zal men zeggen? men ziet het meer, daar is ons nog kortelings één geval verhaald van één Oud Braaf Commandeur, dat hy gelyk uit Texel geloopt is met een Commandeur dat een *Jut*, of laat ik liever zeggen een *Deen* was, want zy hooren dat woord *Jut* niet graag, echter dat 'er onder zyn die Goddeloos ondankbaar benne, daar hebben zommige lieden ondervinding van, want van een zee-ker *Jut* zoude wy ook vry wat zeggen kunnen, die hoewel hy zyn geheele Fortuin naast GOD aan ons verschuldigt is, echter zo veel om ons denkt als om zyn Ouden Moeder, doch laten wy hem daar laten tot Tyd en Wyl hy zyn Reeders handelt als hij ons A La Moden Jutten behandelt heeft. Die Ouden *Commandeur* was dan met die Juttsche of Deensche Commandeur yder met een goed Schip in Zee gestookt, hebbende de geheele voyage by elkander geweest, de Oude Helderfche Commandeur betoonde de geheele Rys als een Yverig Zeeman zyn vlied voor zyn Heeren en Meesters, doch was ongelukkig genoeg om niets te Vangen, de *Jut* daarentegen was de geheele Rys *Dronke*, en zo als zyn Eigen *Harponier* verhaald heeft, wist de Reckel niet eens toen de eerste *Vis* gevangen en al Binne Boord waar, dat 'er iets gepasfeerd was, echter kwam hy Vol en Zoet te huis, en wierd voor één Braaf Commandeur gehouden: Daar de Ouden Helderfman die Inderdaat door zyn Ziek-heen Yverig, Eerlyk en Kundig was zeer Hoffelyk bedankt wierd, en tot heeden nog geen Schip heeft kunne krijgen. Schoon hy in zyn Pink meer kunde bezit als de *Jut* in zyn geheele Corpus, Doch het schynt dat onze Neederlandfche Natie geheel, of ten minste veelen, na de Bekwaamheid niet en zien, want die Zelfde Ouden Commandeur die wy om Reeden niet zulle noemen, heeft het geval meer als eens gehad dat hy zelve, of ook wel zyn goede Vrienden voor hem Solliciteerden om een Schip, maar wat wierd 'er gevraagd? is de man Bekwaam of bezit hy Capafiteiten? Ach Neen! Daar wierd niet na onderzocht!

men

men vernam maar of hy een Gelukkige Viffcher was, zo daar dan op geantwoord wierd „ Ja mijn Heer! dat kan nog al „ gaan, maar wat ik zeggen? hy is nu laaft leedig te huis „ gekoome, echter het is de Man zyn schuld niet, gelyk ver- „ noomen kan worden, want gelyk als myn Heer weet, het „ hangt van Godts zeegen af, maar dat derf ik U verzeekeren „ dat het de Man aan geen Bekwaamheid ontbreekt. ” Zo trok- ken Helaas! veel Boekhouders hun schouders eens op, zeggende „ Ja het kan weezen dat de Man goed is, maar zie hy is „ niet gelukkig ” en men zag dat Jongens die door het Blinde Geluk Begunfigt wierde, en Dom-ooren die weinig of geen ondervinding hadden. Maar Echter de Zeegen genooten, dat dezelve wierde voor zulk een Gryfbol gesteld, die zyn Zilverde Hairen als een Braaf Zeeman op de Woedende Golven ver- gaard had. O Naare Tyden! Waarlyk een Hard gelag voor een Braaf Zeeman, ons Oordeels schoon wy geen Zeekeden bennen. Is 'er geen Ongeruffer staat in de Waereld als die van Groenlandfche of Stradavifche Commandeur, voornamentlyk wanneer hy voor sterk Gentreffeerde Reeders vaart. Hy word uitgezonde om te Viffchen met hoop van Grootte Winft, Steevend na een der Naarste Gewesten van de Waereld daar nauwelyk Loover of Gras wast! Daar ook niets te Koop is, en al wat hy daar vind staat na zyn leeven, en of al die Kraantheid nog niet genoeg was, zo heeft de Commandeur de geheele Uit-reis een benaauwd en Beprangd hard, hy weet voor wie hy vaard, hy kan zyn Reeders, het Compliment is hem niet vergeeten dat Hy meê kreeg. „ (*Commandeur pas braaf op wy hoopen Gy een „ goede vangst zuld hebben, want viel het mis uit dan zoude wy „ een ander moeten neemen.*) ” Zo dat de Man weet bevoorens doet hy een Ongelukkige Reis zo is Hy van zyn Broodwinning Ontroefd, tis want gelukt hem de Viffchereij en komt hy met een Vol en Zoet Schip te huis. Ha! dan is 'er geen beeter man als de Commandeur, daar is niets te Bel of te Kostelyk of het moet voor de Commandeur weezen, maar als het anders uitvald hoe gaat het dan? is het dan ook „ welkom Commandeur, hoe „ Vaart het Man? ik moet zeggen gy bend een Dubbelde „ Vend!

Acht

Ach neen! hee. Contrairie de Reeders hebben Reeds berigt dat het Schip Leedig is. Geen een van alle is begeerig om de Commandeur te Verwelékoomen, terwyl inmiddels de Arme Bevelhebber Doots benaauwd is geweest zo de uit als te huis Rys; doch nu meent hy zal het hart hem in de schoenen zinken, wanneer hy denkt om voor zyn Principaal te moeten verschijnen, hy komt aan de Wal, Beld aan het huis van zyn Patroon, één der Bediendens doet hem op, die rapport aan de Principaal doet dat de Commandeur daar is, maar vliegt het Heerschap dan ook na vooren om de Commandeur te Verwelékoome? Verre van daar, hy laat door zyn Bediende zeggen dat de Commandeur in de Gang wat wagten moet, of over een Uur of Twee wederom moet koomen, en als de Commandeur dan lang genoeg heeft staan Drentelen wel nu ja; dan komt myn Heer eindelyk in zyn Japon aan, een Pen agter zyn Ooren *het staat moij, en het kost maar een Duit of een Gortje!* zyn Gezigt staat somtyds zo Wreed dat de Commandeur in geheel Groentland geen Beer gezien heeft, te zo Wreed om zyn Oogen ziet als zyn Patroon! en in de plaats dat het dan is Welékoom Commandeur, dan is het, Welk Man dat hebt gy Moij ge-
 „ maakt schoon te huis; dat had ik niet van U gedacht, bent
 „ gy die man die zo bekwaam was wel gy gelykt er wel na. En al
 toond de ongelukkige Man nog zo Zomerklaar aan, dat het Zyn Schuld niet en is, het is alles voor een Doolmans deur geklopt; want de Reeder of Boekhouder die zich die Zoomer met Paard en Chars gedieverteerd heeft weet alles veel Beeter; en brengt tot Exempel by hoe die Jutische, Noordische of Deenische Commandeur wel *Vis* heeft kunne vangen, en waarom hy dan niet? *Sommurum Sommarum*, de Commandeur heeft de Schuld, word Bedankt, en loopt somtyds Jaaren eer hy weder een Schip krygt. Gaat het dus als hy Leedig te huis komt, het gaat niet beeter als Hy het Ongeluk heeft van zyn Schip te Verliezen, schoon het met gevaar van zyn leeven verzeid is geweest, zulks word Somtyds niet eens Geconfidreerd, wynig denken sommige Principalen of Patroonen, dat uur en die tyd dat myn Commandeur in Doots Noot zyn Schip verloor, wierd ik Sneeuw-Blind door de Roo Bay van twee Ratel Wagts en een Bediende te huis gebragt!

't Is

't Is gebeurd vrienden; anders zoude wy het niet schryven. Niet dat myn leezers moeten denken dat ik juist wil zeggen dat het met alle Reeders zo gaat, verre van daar, men vind wel gemoedelyke Reeders ook, die geheel anders denken en doen met hun Commandeurs, en zeggen het Schip en Goed is weer te krygen, als het Volk maar behouwen is. Doch laten wy wederom tot de Voyagie van Commandeur *Hoogerduin* koomen.

Wy hebben hem dan gelaten op 76 Graad, daar hy met zyn Schip aan een veld vast lag, en daar hy zag dat zyn anderen Confraters zo men dan een Vis vongen en Hy niets kreeg, schoon alle moogelicheit aanwendende. Volgens getuigenis van het Scheepsvolk, gaf gemelde Commandeur zich Nagt nog Dach nuft; zo dat het Scheepsvolk rykelyk in de onrust van hun Opperhoofd hun aandeel meeden kreeg, want de Commandeur ontzag geen moeite om zyn aandeel vlyt voor zyn Heeren en Meesters aan te wenden.

Men kan lichtelyk nagaan dat een yverig mensch als de Commandeur is min of meer het menschelyk dwak bezat van ongeduld om te worden, als men geliefd te confidereeren dat de tyd der Vlychey begon te verloop, zynde het al *Sint Jan* in de Zoomer. De Commandeur sprak oentlyk teegens de Stuurman dat al het Volk het hoorde, wy zyn nu by giffing op 74½ Graad Breeten wy hebben nog geen Vis, ik zou edoch niet gaaren zonder Vis te huis willen koomen, het zou hart vallen voor ons, en nog harder en schaadelyker voor onze Heeren en Meesters. Kom aan! Alon laten wy in Gops naam een stuks weg *Z. O.* opzeylen, en gaanen op de *Schoon Vis* af hoe als de Commandeur die geliefde te noemen. (zynde *Villen* die aan geneele Troepen by elkander swimmen, en kwaader om te vangen zyn als sal leggende *Villen*). Den *Leoni* geeft vervolgens dat wy die hier treffen, en als dat niet lukken wil, sprak de Commandeur, dan moeten wy *W. N. W.* op. Schoon in zee, ker opzigt hier uit wel eenigzins de Commandeurs ongedult bleek, kan men echter niet zeggen dat het ontmenscht was, want de wonderve Natuur der Menschelykheid brengt zulks meden: dienhalve verchoonbaar. Zy gingen dan ook werke-
 B lyk

lyk Zeyl by het Veld langs na de Z. O. kant, waaren pas onder Zeyl of daar rees een groote en reeds gekwetste Wallevis op, daar terstond een looze val op gemaakt wierd, zy maakten hun Schip onder het doen van de looze val aan het Ys anders veld vast, met staande Zeylen, terwyl de Sloepen wel bemand van boord op de Vis af waaren, wierd het donker van de Mist, en het vertoefde al vry lang eer de Sloepen te rug kwaamen, zynde dezelve genoodzaakt door de sware mist om op het geluit van het Schieten met de Draay-Bas hun Schip te zoeken; daar zy eyndelyk aan boord kwaamen Zonder de Vis; zynde dit Werk Vrugtelooos afgelopen: Hoe wel echter de eene Harponier 2 a 3 keeren op het Schieten toe geweest had.

De Mist klaarde vervolgens weder op, waar na zy ook wederom Zeylen gingen; kort daarop wierd het andermaal donker door de Mist, edoch zy Zeylde voort, by het Veld langes en tusschen het Dryf Ys door, tot dat zy kwaamen aan de Z. O. kant van het veld, zaagen als doen wederom een *Wallevis* maakte daar op hun Schip aan het Veld vast, gingen met 2 Sloepen op de nauwe toezigt, of laat ik liever zeggen zy, laagen twee Sloepen op Brandwagt, een einde van het Schip af, om de Vis met de Harpoenen te verwellekoomen. Het was en bleef nog al mistig, doch was echter Mooy stil weder, de Vis in het bereik der Sloepen zynde, zo schoot de eene Sloep zyn Harpoenen in de Vis vast, zo draa voelde dit geweldige Dier de kwetsuur niet, of maakte een grooten drift! en liep met een onfassgelyke snelheid 15 Leden uit, niet teegenstaande de Duisterheid van de Neevel, zo vond echter de Commandeur, dewelk zelf in de Sloep was, alzo Hy zich altoos 'er by bevond daar wat te doen waar. De vaste Vis, meerder op het geblaas dat dit groote Schepzel! kwam te doen, als op het gezigt: want het als gezegt is zo mistig was, dat zy de Vis niet konden na oogen: By dit grootte Lichaam koomende, staaken zy hem met hun beiden dood, waar in meergemelde Commandeur wel de meeste deel had, krygende by die gelegenheid de Staart der Wallevis het geen een wayer van twee en twintig voet of iets meer of minder daar willen wy niet in bepaald zyn, breed was over het hoofd! doch het

geen

geen zeer gelukkig asiep; en inderdaad zulks was naby genoeg dat het alderminste Rampje of Forlie die de Vis had gedaan in staat had geweest, dat Sloep en Volk aan flinters was geslaagen: daar aan kan men zien in welk een gevaar somtys de Commandeurs beneffens hun Scheepsvolk zich bevinden in diergelyke gelegentheeden.

In de tuffchentyd dat dit gebeurde met de Sloep daar de Commandeur zich in bevond, wist de tweede Sloep van het gepasseerde niets, als zynde geheel onkundig hoe of het met Vis of Sloepen geschaapen was, of hoe of waar zy hun bevonden. Dierhalven giften of oordeelde de Stuurman die zich aan Scheeps-Boord bevond zo geheel ongegrond niet, dat de Vis het ontsnapt en weg was, doch eenige tyd vertoefd hebberde, bragten de andere Sloepen de tyding dat de Vis gevangen en behouden was, het geen als natuurlijk is veel blydschap verwekten, wanneer zy de Vis aan boord zaage brengen. De Commandeur stelde terstond orders om het SPEK BAARDE en wat diens meer is, binne boord te krygen: Maakten vervolgens alles op nieuws wederom klaar, laagen andermaal Sloepen om natwe toezigt te neemen op Brandwagt, kreegen kort daar op wederom een schot of anders gezegt zaagen een party Vissen swimmen, en onder allen een sware *Loopvis*, doch hoe groot, log en dom deeze dieren schynen te zyn, betoonde zy echter voor hun leeven zorg te draagen, en lieten niet minder loosheid blyken als Vossen! ten andere kwam de stiltten aan de Commandeur ook zeer veel nadeel toe te brengen, doch met dit alles geraakte zy andermaal aan een Vis vast; maar het gelukte niet, en zy verlooren dezelve wederom met mooy en stil weder, het veld ging onder tusschen ook midden door, waar op zy met het stukje W. N. W. opdreeven, de Vis hield hem al Oostwaarts van het Schip af, hier kwam by dat zy zich genoodfaakt zaagen om te moeten vlugten, of dat zy anders met hun Schip in het Ys bezet zoude geraaken, en dan waare handen en voeten (gelyk men zegt) gebonden. Waaron de Commandeur goedvond Oostwaarts op te Zeylen en kwaame dus Zeylende wederom in een heele boel Loop Vis, het gelukte hun ook om tusschen den laastten *Jum* en den eersten *Jum* aan een tweede Vis vast te geraaken, die

B 2

zy

zy voorspoedig vingen, dood, en aan hun Boord kreegen, hebbende dus twee Visschen gevangen, maakende te saamen 150 Vaaten SPEK. Zy bleeven vervolgens nog tot den 8 en 9 July in de Loop-Vis, hadden somtyds veel Avontuur, doch kreegen niets, na die tyd zaagen zy geen *Wallevis* meer, zy waarden doen ter tyd verzeld van nog een Schip, waar op Commandeerde *Commandeur Jan Dekker*, zeilde saame dan hier en dan daar door het Ys, tot op den 20 July, wanneer zy voor de eerste keer deezer geheele *Voyagie* wederom uit het Ys in Zee kwaamen! by giffing op de Noorder-breete van 73 Graaden 30 Graaden lengte, en 14 minuten.

Deeze twee Scheepen hadden te saamen onder alle Gevangen een Oude *Beer* met twee Jongen, daar zy yder een leevendig jong van aan Boord van hun Schip hadden, doch de Jonge *Beer* van *Commandeur Hoogerduin* kwam kort daarop te sterven.

Nu in zee zynde stelde *Commandeurs Hoogerduin* en *Dekker*, hun cours na het *Vaderland*, wat het Schip de *Fuffrouwen ANNA CORNELIA* en *ANNA* aanging, waar over de *Commandeur Hoogerduin* het bevel voerden, en wiens *Voyagie* wy beschryven, het zelve Schip bevond zich doen ter tyd nach dicht en wel, en zy zyde met hun *Makker* verzelt reedelyk voorspoedig op de *Noordzee*, hadden ook in den beginne van *Augustus* Mooi lief weder, het Scheeps-volk verdieverteerde hun daagelyks met het Schip op te knappe zo aan het want als aan het Schip te *Kalefaateren*, doorgaans by de *Zeeliede Schiemanne* genoemd, verders visten zy Daagelyks en vingen veeltys zo veel *Hylbot Cabeljau* en *Corvis*, als zy na genoegte noodighadden, de *Commandeur Hoogerduin* betoonde een Groote Liefhebber dier *Vischery* te zyn, mogt 'er ook heel veel moeijte toe doen, gelyk ook van hem getuigd word door al het Scheeps-volk dat hy ook zeer veel kunde aangaande de *Visfery* bezit, dus *Zylende*, *Schiemannende* en *Vischende* tot den 18 *Augustus* kreegen zy een *Lootsman* van *Texel* aan hun boord giften toen nog een myl 10, a 12. van gemelde yland af te zyn, yder deet zyn best, werkte met alle vlyt, en verscheide Scheepen met hem om binne te koomen, hebbende doen ook nog de *Com: Dekker* met deszelfs Schip by hun dit duurde tot den 20 dito. Smorgens

in de *Dag-Wagt* met *Reedelyk* weertje, wanneer 'er een zeer Wonderlyk en Raar waater kwam te staan, en also geen van alle de zwaare storm en Woedende Golven nog vergeeten waaren die wy bevoorens, vermeld hebben; zo stak de *Commandeur* met eenige der *Opperhoofde* beneffens de *Lootsman* de hoofde by elkander en, raatpleegde onder een over de *Wester Zee* gooide vervolgens het loot uit, en bevonde het zelve op 16 Vaadem waater te zyn, de *Commandeur* als een braaf en moedig *Zeeman*, sprak daar op dat is op de weg; kom aan dat kan bykoomen, het kon wel zyn dat wy over een uur 3 a 4, binne waaren, want de *Wind Noorde* en *Beweste* dat is een nieuwe Gats windje, ik zal vervolgens hy gauw myn brief schreiven aan myn *Patroon*, want koomen wy nader aan de wal of in 't gat dan is het te druk en het is teegen de *Daageraat*. Zo wel gemoed als men hoort en ziet was de *Commandeur Hoogerduin* toen nog.

Maar dacht niet dat de *Wind*, en 't *Weer* zoo op zou stecken,
Dat *Hemel*, *Lugt* en *Zee*, scheen van Elkaar te breeken!

Dat hy zyn waarde volk zou zien in *Doods* gevaar,
En dat Hun over 't hoofd een *Ramp* hing, *Ach!* zo *Naar!*

Ja, dat dit *Zee Kasteel* zou worde zo gestaagen,
Van *Woedent zee* geweld dat 't Schip niet kon verdraagen,

Tot 't is het als een *Wrak* verlaat tot op de *Dood!*

En ziet Hem en Zyn *Zoon* en 't *Volk* in *Groote Nood*,
Op *Egmonds Zandig Boort* te vreeselyk aanstranden,
Daar hy het leeven bergt, doch veele *Doot* aanlanden.

De *Commandeur* ging ook werkelyk aan zyn *Brief* te schreiven, de *Misfieve* byna half klaar zynde, kwam de *Spek-Snyder* by de *Com: Hoogerduin* in de *Cajuit*, en rapporteerde aan gemelde *Commandeur* dat 'er een zeer zwaare *Lugt* hing, en dat dezelve *Considerabel* omhaalden, daar en boove dat de koude hand overhand aannam, de *Commandeur* geen kwaat denkende, antwoorde *Spekje* het zal een daageraats koeltje zyn, vervolgens zeggende tot de *Spek-Snyder*, *Echter* wy zulle de *Voorzigtigheid* gebruiken neem de *Cluivers* en de *Bramzyls* in, en ik zal aanstonds booven koomen, de *Spek-Snyder* had te dier

tyd de wagt. De Commandeur ongefatteerd zo als wy van veel Braave Zeelieden verstaan hebben een man zynde die niet gewoon was lang te vertoeven wanneer het zyn zaak was, kwam ook inmediaat na de Spek-fnyder booven, en had zo gaaw de lugt niet gezien, of riep *Overal*, en dat zulks niet onnodig was bleek, want daar stak een alderonzaggelykfte wind op, zo dat het was als men op zyn Zeemans zegt, of dezelve uit een zak wierd geschut, want het wayde aanstonds een storm met Reegen en braaf donker verzeld.

De Commandeur ordonneerde om zo spoedig als doenlyk waar al de Zylen weg te nemen, uitgezegt het *Schoor-zyl* en de *Bezaan*, hoewel nu alles met een goede order en Bigalantie ver-richt wierd, waayde edoch het groote *Bram-Zyl* weg.

Zy laage toen by gising $2\frac{1}{2}$ Myl van de wal af, en met de steeve van 't Schip daar na toe, daar waaren ter dier tyd ook nog twee Helderfche Lootschuiten by hun, de Commandeur of de Stuurman ordonneerde aan het volk om te Pompen, doch bevonden het Schip noch nicht te zyn, zy laagen met de Rok in de Gy, de Loetsman ordonneerde, of liever sprak tegens de Comin: my komt voor *Commandeur* als dat wy met de Steeven op Zee moeten, want de wind mogt somtyds met de Reegen N. W. ofte Westelyk loopen, en dan zag het er naar uit. Doch de Commandeur antwoordde de Lootsman dat hy niet van zyn Concept was, alzo de Wind en Zee zich beide nog sterker verheften, en volgens des Commandeurs oordeel zo de Wind westelyk liep, dat er dan geen Schip van de geheele Compagnie in Zee was, of zy moeste alle Stranden. Laaten wy sprak hy een weinig gedult hebben, en zien hoe het hem toedraagt, en hoe ver wy heen dryven, nu leggen wy voor het Gat, wy hebben nog 16 Vadem waater, wy weeten nu Ackiraat met de donkere waar dat wy zyn. Dit zeggen en gevoelen van de Commandeur die als een Ervaare Zeeman sprak, wierd van de Loots, Stuurman en verdere Officieren goedgekeurd.

Want als de Wind W. N. W. liep, dan wisten zy net waar zy waaren, maar de woedende Golven verheften, benevens de wind zich zo sterker, dat nog de Commandeur, Stuurman of Lootsman of wie zich op het Schip bevond, nimmer zulk een

Zee op de Noord-Zee hadde bygewoond, yder zag in dit akelige noodweer met verbaazing! en afgryzing, het woede der Golven aan! Mits rees daar een steyle verwoede Zee, voor af op de Loefboog zeyde, ja zo steil als een Klip of hooge Berg, en het scheen, dat Heemel en Zee zich vereenigde om dat Schip zo op eenemaal, met Ziele en al te verslinden, ach bittere! ja yffelyke vertooningen! waar van de stoutste Zeeman het hart in zyn Lichaam moet leggen te beeven, geen wonder dierhalven, dat men zegt dat eenige als toen de handen na den Heemel floegen, en G O D die de waateren en winden na zyn heilig goedvinden bestierd om hulp aanriepen, deeze hooge en verchrikkelyke Zee, brak met zulk een eyffelyk geweld, dat het Schip geheel overstromt was van waater, en op eenmaal scheen te zinken, de hals Sloep aan Stuurboords zy floeg weg, de Man welken aan het Roer stond, geraakte door de storm of breeking der Zee zyn Arm aan stukken, de Arme gekwett. Ziel kroop met dit bekoomen droevige Ongeluk in zulk een bittere Nood Weer, al schreijende na de Commandeur toe, eeven als een Kind tot zyn Vaader, roepende ach myn lieve Commandeur help my? naaft God bent Gy myn hulp. De Commandeur gaf terstond laff dat men de Man beneden zoude brengen, beloovende hem tevens om aanstonds by hem te koomen, inmiddels dat de Man na beneden gebragt wierd, gaf de Commandeur de noodige bevelens tot redding van het Schip, roepende Alon Mannen pompe, toond dat gy hupsche Zeelieden bent, Alon pompe als Leuwen, vat aan de Pomp, want vervolgde hy ik twyffel niet of wy hebben veel waater in het Schip gekreegen. Gelyk ook bevonde wierd toen zy het Pyl-Loot in de Pomp lieten loopen, want zaagen als doen dat zy reeds 6 voet waater in het Schip hadden, waarop terstond gerezolveerd ward om met de Steeven op Zee te halzen, want de Lootsman zeyde wy kunne niet langer in de Wal blyven, of wy zyn weg. Inmiddels liet de arme Man die de Arm gebrooken had, met af met roepen en kermen om de Commandeur, daar hy naaft God booven de Meester booven al, alleenig zyn vertrouwen in stelden, als kennende de Commandeur voor een Man die van zyn Volk nieuw als een eygen Vaater van zyn Kinderen, want de zelve Man had al diverse Reizen met de Commandeur Ho-

gedruin gevaaren. Stellende daarom naast G O D al zyn vertrouwen op de Commandeur als ik reets gezegt heb; slaande zyn gezonde arm om de Commandeurs hals, om kort te gaan het was onbeschryfelyk hoedanig die Man aan de Commandeur hing, die zo wel voor zyn Volk als Schip zorgde, want ging na den arme Lyder toe om de Meeſter te helpen, zynde nog verzeeld van 6 Man, waar 'er naderhand 5 van verdronken zyn. Als ook die gekwette Perſoon. Men hielp de man zo ſpoedig en goed als moogelyk was, ten minſte dat hy verligting van pyn kreeg, en zo niet om den Scheeps bevelhebber kermde. Intuſſchen wierd met alle Man en beide de Pompen ſterk doorgepomp. Doch Helâas, het waater wos teegens het Pompen aan. De Commandeur de Man met zyn ſtukkende arm geholpen hebbende, ging Hy en de Stuurman met nog meer Officieren in de Kajuit, oopende het luikje booven het Lynen Gat, en bevonden dat het waater al vry hoog in de *Piek* ſfond, de Vaaten in het Ruum ſpookte door het Water en ſlingerde op een afgryfelyke wys! het is zeer ligt te beerypen hoe de Commandeur zo wel als de andere Officiers elkander bedroeft aankieken, ziende en bevindende hun op een Schip dat gauw vol waater zouden zyn, en dat in zulk een Droevig en Fataal weeder! De eene vroeg aan den ander wat dunkt U Vrienden? waarop de Gezaghebbende Stuurman een zeer bekwaam Perſoon, het woord opvatten, en ſprak, „ Wat ons dunkt zo
 „ God het niet merrekelyk voorziet ons Schip is weg, en zulks
 „ hebben wy flus al heimelyk met elkander geredeneerd, en
 „ den *Heemel* weet hoe het met ons zal afloopen.
 „ De Commandeur die naare toefland ziende, betoonde echter als een moedig Zeeman dat men de moet niet ten eenemaal moet laten vallen, ſprak de by zich hebbende Officieren zo veel couragie in het lyf als in zyn vermoogen was, „ zeggende
 „ het Schip is nog niet weg, die G O D die ſlaat kan zalve, het
 „ moet hier met het ſcherp mes op de keel af, een yder doet
 „ zyn trouwe Plicht, en toonen wy dat wy *Zelveden* zyn, en geen
 „ *Laafjes*. Toen zy weder booven kwaamen en het Volk hoorde en zaagen hoe het in het Schip geſchaapen ſfond, laaft ik het aan het Oordeel van alle verſtandige en weldenkende over, hoe het Volk geſteld was. De

De handen wierde Hemelwaarts geſtoken, een yder bad den *Almagtigen* om een goede uitkomst, „ *ſchreien en kermen* was onbeschryfelyk, den eenen riep over zyn *Vrouw*, den ander om zyn *Kinderen*, de derde om zyn *Ouders*, o het was doodelyk naar, de Commandeur die hem benevens zyn *Zoontje*, daar breeder van geſprooken zal worden, en veel van zyn *Famelië* in die zelve naardheid bevond, en dubbeld reden tot weenen had, liet echter zo weinig als moogelyk was, zyn verleegentheid bleiken, om zyn Volk niet klein of miſmoedig te maken. Maar ſprak hun in dezer voegen aan.

„ Gy weend myn waarde nood en lot genooten, Ik bekyn gy
 „ hebt reeden om te weenen, doch ik bid U word niet klynmoe-
 „ dig, om *Vrouw*, *Kinderen* of *Ouders* te denken komt hier niet
 „ te pas, G O D die een helper der *Weduwe*, een *Vader* der
 „ *Wezen*, en een ſtaf en ſteun des *Onderdoms* is, zal voor hun
 „ allen zorgen. ſchryd niet onder elkander, maar beveeld U
 „ *Zielen* aan den *Almagtigen*, of het zaaken waar dat wy moe-
 „ ten verdrinken in deeze woedende *Zee*, dat wy dan mooge
 „ overgaan tot zyn eeuwige *Heerlykheid* hier boven, daarom
 „ nog maals ſchryd niet, maar weeft biddende met uwe harten,
 „ en werkzaam met de handen om het Schip en U *leven* te red-
 „ den, ik U Commandeur zal U in alles voorgaan, zo veel
 „ God my toelaat, en wie weet of de *Heere* het nog niet voor-
 „ zien zal.

Het Volk de manhaftige en welgegronde reeden van hun braave Commandeur hoorende, ſchepde ook waarlyk op nieuws min, of meer moed. De Commandeur ſtelde benevens de Stuurman en verdere getrouwe Officieren, op alle dingen goeden orders, en kreegen een *Vaatje* *Cajuitsbier* boven, het tweede wierd wederom het *Luik* ingegoyd, wat de *Sterkedrank* als anders belangde, had de Commandeur reeds voor gezorgt, dat niemand daar by kon, als bevreesd zynde dat zommige haar daar zomtyds in zoude te buiten gaan, en zulks meer wanorder zoude veroorzaaken als nut.

Verders was 'er nu niets meer uit het ruum te krygen, de *Ficktalie* was ten eene maal bedurven, en nat, de *Vaaten* sloegen

met het flingeren van het Schip over en weer van de eene kant tot de andere als of het donderden, daar was geen mogelijkheid dat een mensch in het ruim kon koomen, of had van stonde aan verpletterd geweest. In deeze bedroefde toestand en hoogen nood zaagen zy een klein vaartug aan Ly agter uit, en gelyk de hoop een mensch altoos by blyft zo lang als er leeven is, zo hoopte zy ook of hun nog eenige Soulaas door het gemelde Vaartugje kon worde toegebracht, lieten dierhalve de Nood Sjou van agter de Vlagge Stok af wayen, en daar na van de Voorteng, pleegende de Commandeurs Verders raad met de Officieren om na het Looschuitje toe te houden. Want alhoewel zy doen reeds zo Voet by giffing diepgingen, zo hadden zy echter het Schip nog schoon in hun maet. Wel is waar de Commandeur zyden hoor Manne menschen hulp is gedaan. God moet ons helpen, edoch wy zullen alles doen om het naderhand voor God en menschen te kunne verantwoorden dat in ons vermogen is. Waar op zy het dan ook ondernamen, dravende een stuk agter de Loos of Visschers schuit op zee by, maar helaas! die menschen op het klyne vaartug waaren zelfs in de grootste verleegeghheid des Waereld, haaken ook meede de Armen al schreien de Heeme waarts, en konde hun de minste hulp niet toebrengen. Met aandraaje na het klyne vaartug haalde het Schip van Commandeur Hoogerduin zo geweldig over zy, dat zy allemaal dachten, van gelyk na de Eeuwighheid te gaan. Het huiltens, kermen en roepen o God, daar gaan wy, was onuitspreekelyk; de hairen moeten ymand te bergen ryzen die om het ysfelyk gevaar denks daar die arme Zielen hun in bevonden; Doch liet behaagden den aldernooite nog niet; Ach neen zy moesten nog meerder gevaaren witaan.

Het Scheepsvolk kwamen daar op Biddende, smeekende, ja schreiende, by den Commandeur, zeggende „Ach lieve Commandeur hebt medelyden met ons hebt medelyden met U zelve? wy moeten de masten kappen of anders valt het Schip om, en wy zyn allen weg, wy pompen sterk met twee pompen en het water wast er hand over hand regens aan, dit was op den 20 dito by giffing middag, de Commandeur, had wel is waar teegens deeze propositie niet, maar als een moedig ervaaren

ten en Stout Zeeman scheen en dorst hy als men zegt de Kat wel uit de Boom kyken, als ook de Stuurman, die meede niet van de minste en ook een braaf Zeeman is. Daar om antwoorde zy byden aan het volk gedenkt niet myn lieve Volk, dat wy verveemd benne van medelyden, maar begryp eens hoe veel voeten dat het in de aard heeft, en wat het is om de Masten te kappen? „Mannen! Mannen! het valt my hart vervolgde de Commandeur, heeden een Schip, straks een Wrak, het is zo wat te zeggen, maar in GODS naam, wood breekt wet, ik zal U lieden zin doen. Zeggende daarop Alon Timmerman geef Bylen? de Commandeur zelf de Byl in de hand nemende kerfde de Groote Mast, de Stuurman het Wand, of Taalreep met nog 6 Man, daarna de Fokke Mast, de Bezaans Mast behielde zy met de Bezaan, voorts ging de geheele Vleet over Boord, uitgezet Twee Sloepen die bleeven aan Stuur Boord dat de Loef was onder de Galf in de Grondtouwten hangen, en 2 Sloepen stonden er op de Last daar de bovenste nog heel van bleef, doch de onderste of binnenste was te pleete geraakte, door een stuk dat van de Groote Raa afgellaagen en op de Sloep was gevallen.

Daar zien nu myn waarde Leezers dat schoone Schip legge als een wrak, een yder kan by zich zelve afmeeten in welke een groote en hoogdringende noot zy hun bevonden, aakelig moet het geweest hebben om te aanschouwen; hier dreef de Groote Mast, het Sieraad van het Schip, daar dreef de Fokke Mast, ginter het wand, en zo voorts. Zy hadden nu niet meer als drie Sloepen waarlyk weinig genoeg, wanneer de nood zo erg kwam dat zy het Schip moeste verlaten, om meeden te vlugten. Doch zy moeste te vreden zyn, met deze drie Sloepen zo als zy waaren. De Commandeur gaf een strikt bevel om met alle vlyd op de overgebleeve Sloepen te passen, en dezelve zo veel te bewaaren als moogelyk was, alzo het wel kon gebeuren dat zy die nog van nooden moeten krijgen. Het Volk van gemelde Schip die wy gesproken hebben, heeft ons betungd dat zy tot heeden toe nog verwonderd benne, hoe zy die Sloepen bewaard hebben. En dat de

zelve niet als de anderen zo met, als voor het wegraken van het tuig over boord zijn geslaagen door de woedende golven. Hier aan ziet men alweeder de albestierende Hand van God. Neen, de Heere had die tot een ander einde be waard, de Wind bleef als nog Noordelyk zy dreeven dan nu op Gods genaden, niet wetende wat 'er van hun worden zou. De meergemelde Commandeur sprak zyn volk aan in deezzer voegen:

„ Nu mannen ziet hier nu de Masten gekapt, als wy het nu „ maar in Balans kunne houden, met Gods hulp zo hebben „ wy dan eenige hoop. ” aldus moedigde hy en meer anderen Officieren het volk en het Volk ook wederom elkanderen aan, verders ordonneerde gemelde Commandeur om alle Stroo en Ruigten uit de kooijen te haalen, en over boord te werpen, of het ook iets mogte helpen; maar helaas! Alles was vrugtelooos, den een keek den ander met Zielschreiende Oogen aan, zonder dat doch deezze bedroefde harten ophiewen van hun best te doen, want pompte geduurig met alle man; de Commandeur voor uit wel eenige gedachte gehad hebbende dat het volk moe, en flauw, zouden worden, had uit voorzichtigheid eenige flessen Wyn boven in de Hut laten brengen, daar deezze bedroefde menschen somtyds een wynig van nuttigde met een stukje Kajuits-Brood, voor de rest had de Bevelhebber Als gezegt is zich van de andere boel ontslaagen, op dat niemand van het volk zich door droefheid, of disperatie aan de drank zouden vergaapen; hoewel men met vreier Harten tot hun *Lof* kan zeggen, dat nog Commandeur of Stuurman of eenig ander Officier ja zelfs de Matroozen na geen sterke drank getaald hebben, uitgezegt een Kaerel, welk schoon hy de doot voor Oogen zag, Echter zich niet ontziende toen de Commandeur Brandewyn uit het half anker kreeg, om te gebruiken tot het verbinde van de Man die zyn Arm gebrooken had; Dat als toen dezelve dronke Kaerel zyn slag waar had genoomen, en eenige Brandewyn de Commandeur ontkaapten of stilletjes ontnam, waar van hy zich maderhand *Kol* en *Dranke Zoop*, zonder dat ymand dit neemen van de drank gemerkt had,

als

als zynde de Commandeur met eenige Manschappen by de gekweste Persoon, en het andere Volk druk aan het Pompen.

Dien zelve zotte dito dat de Masten gekapt waaren, en het Volkgeduurig al Pompten, begon het weer met de Agtermiddag wat te bedaaren, waar op zy ook kort daar na Land ontdekte, en wel de laager wal, helaas! op het zien van het Land, meende yder te beswyken, ja zy schieene gezamentlyk die Koning der Verschrikking de *Dood* te zien, in de plaats dat zy hun zoude Verheugen, zo beschouden zy hun Vaderland, met bedroefde Oogen; ô Naare tyd! De *Voyagie* volbragt, het Vaderland voor Oogen, en men hoord niet als gekryt en gekerm in het Schip of Liever wrak.

De Commandeur de allegemeene verlaagtheit ziende, sprak het Volk op nieuw zo veel moed in het lyf als mogelyk was, dat meer is ging met hun alle te raad, „ zeggende kom „ aan Vrienden laat de moed niet zakken, een yder overdenkt „ eens by zich zelve, wat nu het best in deezze haggelyke en „ hoogdringende nood gedaan moet worden. ” Maar gelyk het doorgaans gaat, *veel hoofden, veel zinnen.* Zoo ging het hier ook, want den een wilde dit, den ander wederom dat, sommige waaren van oordeel men moest het op Strand zetten, de Commandeur na dat hy een yders Consept gehoord had, sprak hy zyn Volk met deezze of diergelyke aanspraak aan. „ Hoor „ myn waarde Volk, ik weet Gy bent my alle dienstbaar ge „ weest, deezen geheelen Rys, ik heb ook geen klaagen over „ u gehoorzaamheid, neen Gy hebt als braave Zeelieden u pligt „ gedaan; geen een op het Schip of hy weet ook teffens wat „ Man dat ik ben, eenige van U Lieden hebben zulks gezien „ op deezze *Voyagie*, en andere op verscheiden Reizen die zy „ met my gedaan hebben, ik en twyffel niet of gy moet alle „ bekennen dat ik my als een Zeeman heb gedraagen, en al „ toos het best voor myn *Heeren* en *Meefters*, als ook dat van „ myn *Volk* heb gezogt, dit is nog myn zoeken, en volgens „ myn oordeel, zo moeten wy maar als dappere Lieden alle „ Zeeman-Schap aanwenden, wy zynder thans in, en moeten er „ met Gods hulp meede door, daarom draagt U kloekmoedig in

C 3

„ dit

dit zo een gevaarlyk geval, nu is hier de tyd en plaats daar het te pas komt, dat Gylieden yder hoofd voor hoofd toond een Zeeman te zyn, daar zyn er onder U die van oordeel benne, om het wrak op Strand te zetten, maar ik verzecker U als een Man die het best voor U alle zoekt, zetten wy het op Strand, dan bennen wy allemaal weg, confidreerd het zelfs, een Schip zonder Masten en vol water? wy koomen niet aan de buiten Bank, of de eerste floot de best daar hy raakt, zoo is het Schip aan Splinters, en wy weg, daarom volgens myn Consept, wy moeten ankeren.

Alhoewel het Volk deeze gezegdens van hun Commandeur moesten toestemmen, als hoorende dat hy de waarheid sprak, zo spraaken hem doch eenige met de traanen in de Oogen aan, zeggende al schreijende, *het is zo als Gy zegt myn lieve Commandeur, maar o God Commandeur! Commandeur! daar komt zo een naare Nagt aan.*

Doeh hy antwoorde hun als een braaf en moedig Zeeman. Het is waar, ik stem het met U toe, de Nagt na het hem laat aanzien kon wel naar zyn, maar ik zeg nogmaals, *wy zyn er in, en moeten er mee door,* en als braave Zeelieden zyn wy verplicht te moeten doen voor ons Heeren en Meesters, als ook voor ons zelve, al het geen ons hand vind, en wenden verders ons vertrouwen op God den Heer, en hy zal het moogelyk voor ons nog wel ten besten schikken.

Daar wierd dan eindelyk geresolveerd om het Anker uit te zetten, het welk ook geschieden op 12 Vadem, en het geen door Gods goedheid heel wel uitviel, sehoon het haggelyk en yffelyk in zulk een droevig weer was. Zy hadden toen *Egmont* aan *Zee Oost* en *Wyk* aan *Zee O. Z. O.* van hun, leggende by gaffig een groote twee Myl op Zee en van het Land af. De Commandeur die niet anders zocht als het Schip ende Couragie in het Volk te behouwen, zag het Schip zo gaauw niet Geankerd, of sprak, „ Alon Mannen, het zal met Gods hulp nog wel gaan, Pompen nu als Leeuwen, ons Schip legt nu vrymak, als wy het nu gaande kunne houden, zyn wy zo goed als behouwen, want gelyk gy alle ziet het weer dat laat zich zien als of het beeterd. Het

Het Volk zulke goede troost van hun Commandeur krygende, ontfaagen geen moete nog vlyd, maar pompten met allen magt. Is Agermiddags of teegens den Avond van de zelve dag paffeerde hun een Schip dat westwaarts op Zee ging, te Zee waarts s Lings van hun af, zy hadden nog een oude Vlag, lieten dezelve van de Vlagge-stok afwajien, doch vruchte loos. Helaas! want het Schip dat hun Paffeerde was het onmogelyk om deeze in nooddiggende Zielen hulp toe te brengen, intusschen begon het er hoe langer hoe naarder uit te zien, alzo het Schip al *volder en volder* met Waater wierd, zo dat het Waater des Avonds al tuschen het Dek Stond en dat het nog yffelyker maakte, daarop brak die naare en noodotige Nagt aang, o Heemel wat een toestand, en wat een naareheid! onder het moe en afgewerkt Volk. De Commandeur, Staerman en de anderen Officiere Confelcend met elkander, wat hun verder te doen stond, en beslooten dat het niet onraadzaam was, om de Sloepen uit te zetten, waar op dan ook order gegeven wierd om gemelde Sloepen klaar te maaken. En van het noodige te voorzien, als tot yder Sloep een *Wallevislyn* die in de Kajuit daagen, beneffens een *Vaartje Traanz*, verders *Riezen* en *Dolle* &c., terwyl de eene Party van het Scheepsvolk zulk verrichten, zo hieuwen de andere nog al geduurig aan met Pompen, het geen al het geweer was dat zy konden gebruiken, als hebbende naast God geen andere uitkomst.

Alhier gebeurde een zaak merkwaardig, om geannoteerd te worden, eensdeels om de jongheid van de Persoon, en anderdeels om de Presentie en Edelmoedigheid in zulke jonge Jaaren betoond.

Eene Kornelis Hoogerdun en Zoon van Dirk Kornelisz Hoogerdun, een knaapje van 14 jaaren oud, zynde dit zyn vierde Voyagie of Reis die hy met zyn Vader Commandeur Hoogerdun kwam te doen, die 14 jaatige jongeling ziende en hoorende de hooge noot daar zy hun allen in bevonden, was na de Camt gegaan en kwam met zeer veel presentie weder daar uit, hebbende uit de Camt gehaalt zyn *Vaders Horlogie*, *Zilverde Gespen*, wat *Geld*, en deszelfs *Zakboekje*, al waas

waar hy meeden by zyn Vader kwam, die druk bezig was om Orders te geven en zelfs te helpen, zo als die Jongeling by den Commandeur kwam, sprak hy denzelve aldus aan: met een meer als gemeene moed.

Zie daar VADER, daar is U Horologie, als ook U Gespen benevens wat Geld, en U Zakboek, men weet niet hoe het loopen kan, en als Gy somtyds kwam te verdrinken, zo kunne de Menschen zien, wie dat Gy bent geweest, en wat my aangaat, ik gaam na de Hut en zal myn naam ook op een briefje schrijven, en steeken het zelve in myn Zak, op dat ik na myn dood bekend mag zyn. Gelyk dezelve Jongman, ook terstond zyn gezegde werktellig maakten, dit alles verrichte hy met zulk een couragie, die meer verwondering als geloof zoude verdienen, zo dit niet op getuigen gegrondvest was.

Ik vraag alle die slegts een Aas weldenkend bloed bezitten, hoe Commandeur Hoogerduin, gesteld moet hebben geweest, hoorende zulke woorde van zyn Zoon spreken, en ziende in de zelve zulk een couragie en Edelmoedige Ziel doorstralen. Blydschap beving hem van zulk een Zoon te hebben geteeld, die hem in dootsnood als een Jongzeeman tot troost strekten, droefheid moest zyn hert verblinde, wanneer hy dacht dat zulk een Zoon, daar men in de teere Jonkheid bleken van zag, wat verwagting door den tyd van hem te formeeren waar. Hy als VADER, mogelyk zoude moeten zien, hoe die Jongeling zyn dierbaare ZOON, voor zyn oog en in zyn presentie door de woedende Zee, in deszelfs holle ingewande stond te worden begraven.

t Was ook van die uitwerking dat hoe couragieus Commandeur Hoogerduin zich altoos getoond had, hy echter nu niet nalaaten kon om Traanen te storten van blydschap dat hy zulk een Zoon had, en van droefheid dat het moogelyk wel de laasten woorden waaren, die hy met zyn Zoon verwisselde. Want het begon er in het Schip hoe langer hoe erger uit te zien, in de Cajut was het reeds zo gesteld door het uitdyen van de Vaaten met fiktalie dat alles Geontramponneerd en het onderste tot het boovenste toe gepronze waar, het geheele Achterschip was reeds

los

los, door het verbaazend Rammen en Werken zo van de onstuimige Zee als het waater, dat in het Schip was, beneffens het over en weder slinger en Spook der Goederen.

In deeze geduangte Vertergering van noot wierd goed gevonden om de onderlunken met Planken daar over dicht te spykeren, in hoop en verwagting dat het Schip wanneer het nog laager kwam te zinken op de luiken, als meeden op de Vaaten en Spek zouden kunnen dryven. Edoch bleef er een geduurigen vrees by hun over, dat het onderdek gevaar liep om daar uit te barsten, en wanneer zulk gebeurde zy vastelyk zoude moeten zinken voor hun Anker. Dus mag men wel te recht zeggen, laagen zy in duizend vreezen tot 's avonds te agt uren, wanneer het Volk aan de Commandeur en Officieren voorloeg om GOD aan te Bidden met het Noodgebed op hoop, dat den almachtige zich over deeze in groote angst liggende Zielen zouden ontfermen, want kortom daar was geen hoop dan op GOD, en Jeshova moest een wonderwerk aan hun verrigten. De Commandeur betoonde zich aanstonds gewillig en bereyd om het Noodgebed te spreken, en volbragt zulks ook in de HUT met zeer veel reederheid voor die 45 Doods benauwde zielen. Wierd er immer een Gebed uit hart en grond Heemelwaards gezonde, het was hier op dit Schip. Helaas wat zugten en wat traanen wierden er voor GOD gestort, daarom wel te recht zegt den Auteur der Christelyken Zeevaard NOODLEED BIDDEN.

Na het Gebed gedaan was, viel men met alle Man wederom aan het Pompen, tot des avonds of nacht, na giffing om elf uren, doch welk een droefvige toestand! Nu was alle hoop gedaan, want men bevond als dat de Lading in 't rum liep, en de Pompen onklaar waaren, toen was het gedaan. En alwaar zy naaft God tot nog toe hun hoop op gesteld hadden, verdween alhier in die naare nacht op eenmaal, want het Schip lag reeds tot zinkens toe gelaaden, staande het waater al zeer hoog tusschen deks. Was zulks zo ver gekoomen booven Pompen booven al, zo was het nu terwyl de Pompen onbruikbaar waaren Nog erger, en zy stonden alle oogenblikken gevaar, van te zullen zinken in die naaren nacht. Wel is waar, de woedende Zee en Wind be-

D

daar

daar de eenigfins, maar echter zo veel niet dat het Sloepen weer was, om met dezelve zich op Zee te betrouwen, in het Schip te blijven was niet minder gevaarlyk, want het Schip of wrak werkte hoe langer hoe meer uit elkander, wat nu gedaan? Alle middelen waaren uit. De Commandeur *Hoogerduin*, de Stuurman *Pieter J. Mozes*, beneffens de goede Texelfche Lootsman *Symon Duinker* en de verdere Officiere, als ook het Scheepsvolk, pleegde met elkander raad wat nu best gedaan was in deeze uiterste nood? yder was even nat en koud, en stonde te lille en te bven met hun afgematte lichaamen, verslage zielen en de dood op de lippen. De meeste perfoonen welke zich in dat naare Schip bevonden, waaren van confect om zich met alle Man in de Sloepen te begeven, alzo zy oordeelde het Schip, kon het tegens het woeden der Zee niet langer goed maaken, het moest altemaal uit malkander door het werken van de Vaaten, en de Zee, alzo het Voorfchip reeds onder geduwt wierd, en het niet anders te dugten was, of als de Vloed kwam zou het na alle gedagten voor het Anker zinken, ten andere liep de Traan al achter uit het Schip, door dien daar al veel Vaaten met Spek, zekerlyk aan ftaakend geraakt waaren, doch de Commandeur, zo wel als de Stuurman, konde nog niet tot de propeffieue der meeste rezolveeren, dierhalve wilde gemelde Commandeur, nog eerst alles aanwenden wat maar doendelyk waar, om het Schip te behouden. Hy ordonneerde tot dat einde, om het Plegt Anker van Boord te werpen, op hoop dat het Schip hier door verligting van vooren zouden krijgen.

Het Volk toonde aan de bevelens van hun Commandeur, alle gehoorzaamheid, gingen van stonde aan t Werk, doch het was die vermoeyde en afgematte Zielen onmogelyk, om het Anker kwyt te geraaken, alzo zy geen Tuig of Takel of verder Gereedfchap hadden, waar zulks meede verrigt moest worden, De Commandeur ziende dat dit vergeeffche arbeid was, ordonneerde om van het Anker af te zien, maar dat het Volk, de Sloep van de last moest zien over Boord op de Zee te zetten, dit was de Sloep, daar ik bevoorens van gefproken heb, die met het valle van de groote Raa bygeluk ten naaste by heel was geblee-

ven,

ven, verders ordonneerde hy, om daar goede Touwen aan te doen, yder Zeeman is bekend, dat het anders vry wat werk is, om een Sloep buiten boord te zetten, om dat daar het nodige Gereedfchap by dient te zyn. Doch alhier wierd zulks blootelyk met de handen verricht, want wat het Schip aanging, daar was maar weinig hout van boven water, het Volk nam de Sloep op, even als een klein Bootje, zetten hem naast het Schip, op de woedende Golven neder, daar lag die Sloep aan een Touwtje vast, en wierd geweldig van de Zee gegoyt, daar moest nodig nog een Touw aan, alzo het door confuzie vergeeten was, de Commandeur zulks ziende sprak: „Mannen daar moet nog een Touw aan, of de Sloep is weg, en wy kunne hem niet misfen want mogelyd komt hy ons nog nodig te pas. ” Goede raad, was hier duur, alzo niemand in de Sloep dorft gaan, want het was byna om van het Schip af in de dood te fpringe, echter het moest gefchieden wilden zy het Vaartuig behouwen, men stond eenige oogenblikke zonderte weten hoe daar een Touw aan te krijgen, want fomtyds was de Sloep tot de Wolken verheven, en kort daar op zag men hem byna onder en na de bodem der woedende Zee daalen: Niemand zeg ik nogmaals bezat moed en couragie genoeg, om zyn leven in zulk een haggelyk gevaar te fteflen, tot dat eindelyk de meergemelde froude en couragieuze Stuurman *Pieter J. Mozes*, sprak is er dan niemand die het waagen durft? in God's naam dan zal ik het voor U alle doen, waarop hy in het alderuiterste gevaar in de Sloep fprong, kreeg zeer spoedig een tweede Touw vast, en kwam door des Heeren goedheid gelukkig wederom over: Zo dat dit buiten boord zetten van de Sloep, zo wel als het vast maaken tot groote verwondering gelukten, zonder meer rampen te krijgen.

De Lootsman, beraadlaagde ter dier tyd met meer anderen van het Scheepsvolk, zo Officiere als Gemeene wat nu verders hun te doen stonde? Gemelde Lootsman was van gevoelen, wanneer zy gezamentlyk in de Sloepen moesten, zulks nu haast tyd wierd, alzo hy oordeelde zy moesten daar met de E B en om de luuwte onder L E I in, alzo zulks het best gaan zou, want vervolgde de goed Loots, zo de Vloed komt, dan kunne wy

D 2

in

in de Sloepen niet komen, en het loopt groot gevaar dat dezelve aan Splinters zullen worde geslagen, wat dan gedaan? dan benne wy al ons geweer kwyt, en het vlugten is ons benomen, en moeten of wy willen of niet, als dan mooglyk tedaat, wel op het Wrak blyven, en gezamentlyk met het zelve zinken. De Commandeur hoorde dit gesprek aan, en begreep lichtelyk dat zulks veel invloed by het Volk zoude vinden. Doch om het zo veel voor te komen als mogelyk was, zocht hy het Volk van consept te doen veranderen, en dat zy het Schip nog niet zoude verlaaten, en in de Sloepen gaan, waarom de Commandeur als ook de Stuurman, aldus het Volk aanspraaken. „ Gy spreek van „ vlugten Mannen, en het Schip te verlaaten, maar weet gy „ wel dat vlugten wat in heeft, voor een Opperhoofd, ik moet „ het verantwoorde kunne (sprak de Commandeur) ten andere „ re, myn goede Lootsman; en myn waarde Volk! bedenk zo „ gy dit Schip verlaat en in de Sloepen gaat, dat gy lieden dan „ nog niet behouwen bent, want de Sloepen zyn ook maar „ Sloepen, en kleine Vaartuigen, daarby nog zeer gebrekke- „ lyk. „ Ja (vervolgde hy nogmaals) „ *Vlugte, vlugte*, dat „ heeft veel voeten in den aard voor een opperhoofd. Al wat „ gy daar zegt Commandeur en Stuurman werd'er op geantwoord dat weeten wy allemaal wel, maar wat aanbelangt dat gy u be- fwaard vind om het Schip te verlaaten, zulks vind geen plaats, want sprak de Lootsman wy zien reeds de onmogelykheid, en het is meer als hoogtyd, zo wy ons leven falveeren willen dat wy gaan.

Mits Rees'er een algemeen geroep of Tumult op, onder het Scheepsvolk, van wy gaan in de Sloepen die mee wil die kan? want het heelen achter Schip gaat'er uit, het kan onmogelyk langer zo gaan.

De Commandeur die by zich zelfs overtuigd was, dat het reeds meer dan hoog tyd waar, en ten andere wel begrypde dat het Volk nu gerezolveerd zynde om te gaan, niet gemak- kelyk tot stiltaan zou zyn te brengen, antwoorde hun aldus:

„ Als gy dan absoluut wild en zult en moet gaan, dan heb ik „ U dit te zeggen Mannen, dat in yder Sloep even veel Volk „ moet

„ moet zyn, en geen een van U allen moet zich verlostten om „ eenigzints van deszelfs Goederen hoe genaamd mee in de „ Sloepen te nemen, of ik zal het buiten boord smyten. „ Het Volk beloofde de Commandeur, dat zy hem in alles zouden ge- hoorzamen wat hy hun beveelde.

Zy ginge daar op met alle man aan het werk, maakte dat de onderste Sloep van de Galg af en te waater kwam, dezelve was fwaar, lek en twee doften daar uit, daar had men een nieu- we fwaarigheid, alzo in het eerst niemand in die Sloep zyn leeven wilden waagen, den een voor den ander wilden in de nieuwe Sloep die nog aan de Stut en de Galg hing. Doch eindelyk wierd'er een fchikking in gemaakt, alzo het onmogelyk was dat twee Sloepen al het Volk konde laaden, twaalf man gingen dan in de Sloep die hun het wrakst toefcheem, en in de nieuwe Sloep die heel en wel te waater kwam, ging de Lootsman met 16 man, terwyl zy hun altemaal in de Sloepen begaaven, vroeg de Commandeur na zyn Zoon? en bevond dat dezelve in de Sloep was gefprongen die het eerst over boord was gezet, als zynde van Gedagten gelyk ook gebeurden, dat zyn Vaader in die floep koomen zouden, Daar hun ook meden al 15 man in bevonden, maakende dus zaamen 17 Man uit, toen de Commandeur en Stuurman daar naderhand bykwamen, dezel- ve Sloep was ook zeer lek zo dat zy Genoodzaakt waaren om gestadig te pompen.

Hier moest nu eindelyk die groote stap gefchiede, daar het Opperhoofd van dit kwaalyk gestelde Schip meer voor vreesde als om zyn leeven te verlaaten. Namentlyk om van het Schip af te gaan in de Sloep. Al het Volk was reeds in de Sloepen zo veel als men ter odyer tyd wift. Ungezegt de Comman- deur en zyn Getrouwe Stuurman, daar was nu alleinig het wagten na, maar hoe Hoog stond het de Commandeur? hy kon niet Rezolveeren, ja hoe de Officieren beneffens de Gemeenen hem ten alderklaarste zogen aan te toonen dat het meer als hoogtyd was, hy kon nog wilde het Schip niet verlaaten.

Hier zag men aan byds kanten een Voorbeeld van Getrouwheid,

eerstelyk een Braaf Commandeur die zyn eigen Leeven niet en achten om zyn Heeren en Meesters goed te bewaaren, schoon zulks onmogelyk was, aan de andere kant zag men een Onvergelykelyke Vrouw, aan de kant der Officiers beneffens het Scheepsvolk voor hunne Commandeur; want na zy lang genoeg Aangeftaan en de Bevelhebber Geperfuadeert hadde dat hy van het Schip in de Sloep zoude koomen, en ziende dat hy niet kon Rezolveeren, spraake zy hem aldus aan.

Wel aan Commandeur gy zyt dan niet van voorneemen om het Schip te verlaaten, en schynt er op te wille Sterve, geloofd echter niet hoe klaarblykelyk ons de Dood voor oogen staat, dat wy Laag genoeg van ziel zyn om U ook te verlaaten, neent dat niet zo gy niet overkomt by ons in de Sloep weest dan verzeekerd dat wy uit de Sloepen wederom overkoomen op het wrak, alzo wy Gerezolveerd zyn met U alle Gevaaren te veragten. Ja met u te Leeven en te Sterven!

Daar stond de Commandeur toen als tusfchen twee Vuren van het schip af te gaan viel hem Zwaar, zyn volk wederom te laaten overkoomen was om zo te spreken om Hun alle aan de Dood over te geeven, lang stond hy in een Twee Stryd doch Eindelylek begrypende dat het Swaarst het Swaarst moest Weegen, ja dat Waereldsche Goederen wederom te winnen waaren, doch nimmer zo veel Zielen; zo sprak Hy eindelijk " Wel aan Manne

ik zal in Godsnaam gaan, en by u koomen, na het kan niet anders zyn, en ik beken met u lieden het is hoogtyd maar het valt my bitter en hart" meerder kon de Commandeur niet uitbrengen alzo hem het gemoed vol schoot, zo wierd de man in zyn ziel getroffen dat hy zyn Schip moest verlaaten.

In yder Sloep was volgens ordonnantie van de Commandeur gelyk bevoorens gezegt is een Wallevislyn beneffens een vaatje traan gebragt, het bleek dat deeze voorzorg niet onnut was, want zo gauw als de meergemelde Commandeur in de Sloep zich bevond, gaf dezelve direkt order dat yder Sloep op zich zelfs een ent van hun Wallevislyn aan het wrak vast moefte maaken, en vervolgens achter uit laten vieren, op dit alles gaf de Commandeur nauwe acht, dat zulks niet in Confusie maar na Zee

manschap verricht wierd, veelen van het volk hadde gemeend zo gauw een yder in de Sloepe was als dat zy het dan terstond met de Sloepen na strand zoude zetten.

Maar de Commandeur liet hun alle zulks anders hooren, en hetgeen daarna bevonde wierd zeer wyslyk door hem gedaan was, want hy sprak hun aldus aan.

„ Manne ik heb u twee zaaken te zeggen, de eerste is deeze, dat Gy lieden niet moet denken, schoon ik nu in de Sloep ben, dat ik daarom juist voorneemens ben, om het wrak te verlaaten, Neen verre van daar, wy moeten agter het Schip zien te komen, en daar zullen wy het met Gods hulp in de Lemmer van de Traan nog wel wat kunnen houden, en met den dag zien of wy nog iets ten nutten voor o ze Heren en Meesters kunnen uitvoeren. Want men moet weeten het was Helaas zo ver met het Schip dat het zelve zo los leedig was, dat de Traan daar aan alle kanten met geweld uitvloog. Ten tweede (vervolgde de Commandeur) ben ik ook niet van sints om by de Nagt te stranden, met de Sloepen, want wie zoude ons in de donkere Nagt op Strand eenige hulp kunne toebrengen? Dit Concept van de Commandeur wierd door al het volk gebillykt.

Ik heb hier nog vergeeten te zeggen, dat eer het Volk van het Schip afging, daar veelen van hun gevonden wierde, die de Commandeur met de Armen om de hals hingen, en hem al weenende voor Eeuwig vaarwel kusten. O Hooge noot! zo dicht by het Vaderland, ô droevig scheiden! wie barste de traanen niet uit de oogen op het herdenken van zulk een droevige toestand? In de Sloep alwaar de Commandeur zich beneffens zyn Zoon in bevond, was ook de Stuurman, de Stuurmans Zoon, de Commandeurs broeder Klaas Hoogerdijn, als Harponier, Cornelis Maantensche Bakker meeden Harponier, en deszelfs broeder Kaper Bakker als Schieman, deze waren alle zeeven van de Helder. De rest of de andere 10 waaren Vreemdelingen. De Sloepen geraakten alle drie zeer gelukkig om de

streek

streek na giffing van twaalf uren des 's Nagts achter het wrak vast.

Daar laage nu zo veel Zielen in drie kleine Sloepjes, zy die hun kort te vooren in zulk een groot Zee-Kasteel hadden bevonden, laagen hier in de uiterste nood, zo dat tusschen hun en de Eeuwigheid nauwlyks 4 Duim hout was, zy zaate daar gezamentlyk als het waren met de Dood op de lippen, daarenboven byna flauw door Gebrek van levens, want hadde weinig of geen voedsel in het Lichaam als hebbende op het laaft te eeten nog te drinken gehad, en wat was de hoop om behouden te worden? Helaas! gering en tober, niemand verwondert hem als ik zeg dat zy met dit alles afgetobt en afgeslaaft of gewerkt waaren. O naare bittere toestand, achter het wrak seggende gebeurde de Sloep daar de Commandeur zich in bevond, beneffens de oude Sloep tweemaal het ongeluk dat zy los en van het Schip afgeraakten, men kan eens denken wat een Confusie zulks gaf? Zy moeste zelfs in de naare Nagt op de Raemen aan het roeren, echter waeren zy zo gelukkig dat zy het door Gods genadige bystand wederom vast kreegen.

Wat wind en weder aanging het zelve was aan het bedaaren, doch kreegen geduurig *bin op bin*, die hun alle Momenten dreigde te verflinden, hier dus op Godts genade een grote twee Myl in Zee liggende, was het in d' nagt een Akeelig en droevig naar gezigt, om te zien hoe een stuk achter hun Sloepen de Zee op de Traan kwam uit te baffen, aldus werd die naare Nagt omgebragt.

Een weinig voor dach en dat 'er een stille vlag wind was, zo riep het Volk uit de nieuwe Sloep tot de Commandeur, de Loosman vraagt of het geen tyd word dat wy gaan zullen? Hy is van oordeel het zal wederom zulk ontfuimig Weder worden, als gister morgen de lugt staat weer zo leelyk.

Doch de Commandeur antwoorden, die gaan wil die gaat, „ het mag loopen zo het wil, ik zal met Gods hulp de dach „ verwagten, want als wy strande moeten, is het dan ook de beste Tyd.

Waarop het Volk uit de Sloep hem wederom antwoordde,
doet

doet u zyn Commandeur, wy zullen u gehoorzamen, en willen niet zonder U gaan, als gy niet en gaat, zo gaan wy ook niet. Daar zag men onder die brave Zeelieden nog klaarblykelyk de oude Hollandse trouw herleven.

Onder deeze stille vlag vroeg de Commandeur het geen hy al lang voorneemens geweest was te doen, doch door de sterke wind daar in verhindert was.

Namentlyk of de *Dronke* KLAAS WINK wel in de Sloep was? daar hem op geantwoord wierd van Ja, schoon zulks echter niet waar was. Deeze gemelde KLAAS WINK was de geenen daar bevorens van gezegt is dat hem by het Verbinden van de Gekwetste Perzoon dronken gezoopen had, en toen na de Kooy was gegaan, daar hy naderhand wanneer de Noot hooger wierd door de Officiers van daan wierd gehaald, en na booven gesleept, de Commandeur hem voorby koomende en dit Schepsel dus dronken zende leggen, zag hem dat met te verwonderen was, met verhoeying aan, en kon zich niet onthouden om een Man die de Drank meer als zyn Ziel en Lichaam beminde, een Schop te geeven, onder het uiten van deeze woorden *Slaep dat Dronken BEEST uit myn oogen Mannen, want ik eger my aan hem*, waarop het Volk hem opnaamen en op de Stuurplegt neederlyden, bedekkende hem *verders uit mensch bevendheid met eenige zakken, Plunje of kleederen van het volk*, op dat hy geen ongemak zoude krygen: hier liggende was de nood of het gevaar hoe langer hoe hooger gekoomen waar door een yder genoeg met zich zelfs te doen had, en aldus was hy uit het geheugen geraakt, zo dat toen al het Volk van het Schip afging hy alleen op het Wrak gebleeven is, daar hem de eerste Schuit die naderhand by het Wrak kwam toen het zelve al met zyn geheele Dek onder waater lag, nog afgeburge heeft.

Men kan eens nagaan hoe dronken dit Schepsel geweest moet hebben, en hoe ver hem de drank gebragt had, als men confideneerd dat hy naderhand zelfs betingde niets te weeten van het gepasseerde.

Dat het volk op de Vraag van de Commandeur of WINK

in de Sloep was antwoordde van ja, geschiedde om de volgende reeden, eersfelyk om dat zy de Commandeur gezamentlyk kende, voor een Man die niet gemakkelyk een van zyn Volk in nood zou laten, ten tweeden was hun bewuft dat het zo gemakkelyk niet en was, om wederom op het Wrak te komen, ja dat zulks niet buiten gevaar kon geschieden, dat mogelyk de geheelen Sloep met Volk daar door verlooten ging, dus geheel niet buiten reeden dat de Commandeur slegts met ja beantwoord wierd.

Na dat de Commandeur deeze zaamenpraak met zyn Volk gehouden had, bleeven zy in groote benaauwdheid, nat, koud en trillende, als met de doot op de rug zo men zegt, achter het Wrak leggen, tot dat het Dach was, de Commandeur doen oordeelende zo zy Stranden moesten dat zulks nu met het Tyd de beste tyd was. Sprak de Officiers en het Volk in deezer voegen aan.

„ Vrienden kyk nu neevens my allemaal uit na behulp van
„ Scheepen of Schuiten: maar herhaalde hy de Scheepen zal-
„ len zo na op de laager wal denkelyk met voordacht niet Zylen
„ Yder keek daarop rondsom uit of zy ook Scheepen of Zylen
„ ontdekten, maar helaas vergeefs! zy zaagen niets, het oordeel
„ van de Commandeur en dat van de Stuurman en meer anderen
„ was, dat zoals het doen geschaapen stond, konde zy beeter
„ een Vaartuig aan Boord leggen als zulk een stuk door de Noord-
„ Zee te gaan te Stranden.

Na dat een ieder betuigde dat zy geen de minste uitkomst van Scheepen of Zylen hoe genaamd zaagen, zo vroeg de Commandeur aan al het Volk, niemand uitgezondert.

„ Vrienden is daar ook nog eenigints tot voordeel van ons
„ Heeren en Meesters en voor Ons aen dat Wrak te doen, dat
„ Gy daar allen ziet leggen, mer het Voorfchip onder Waater,
„ voor zyn Anker? ik bid U sprak hy verder, ziet gy wat ver-
„ berg het niet voor my, want het griest my door de Ziel als
„ ik het Schip moet verlaten?

„ Doch het antwoord van zyn Volk was, ach lieve Comman-
„ deur, daar is niet aan het Schip te doen, dat ziet gy zelfs wel,
„ voor eerft is het vol waater, ten anderen blykt dat het geheele

Wrak

Wrak uit elkander is, want het goed spoeld reeds achter tot zyn Gade uit.

„ Dat het Volk alhier de waarheid sprak, zulks is naderhand
„ gebleeken, hoe het Schip ter dier tyd reeds gesteld was, want
„ de Vifchers hebben in het vervolg en na verloop van eenige
„ daagen, bollen Baarden op twaalf vadem waater in de Cor of
„ het Sloopnet gevist. (Zynde de Cor een Net, daar de Vifchers
„ de verdronke Goederen mede opviffen.)

„ Verders vroeg de Commandeur, wel Mannen wild gy dan
„ wel volgens U liden gemoed en contentie gezamentlyk ver-
„ klaaren, dat hier geen de minste hulp van Scheepen of Schui-
„ ten is? en dat daar aan dat wrak niet meer voor ons te doen
„ is? Dat wy reeds alles hebben aangewend dat in ons ver-
„ mogen was, en dat het hier niet aan goede figalantie of Zee-
„ manschap heeft gemankeerd? ja! dat wy het op de doot af
„ verlaten? ik vraag vriende (herhaalde de Commandeur) of
„ gy alle geneegen zyt wanneer G. o. d. U alle, of eenige van U
„ liden het leven spaart, en ik eens kwam te verdrinken, dit
„ te verklaaren, dat ik alles aangewend heb voor myn Heeren
„ en Meesters wat in myn vermogens was, op dat zo wanneer
„ het G. o. d. behaagd dat ik moest komen te sneuvelen, dat ik
„ dan *sterven* en *leg* als een braaf Zeeman, maar dat ik niet
„ myn Schip *verlooren* heb en *gestuven* ben als een flauwher-
„ tige of laafie? en Is het zaake dat het G. o. d. anders beliefd,
„ en ik het leeven daar af berg, dat ik dan niet in het Vaderland
„ aan de wal loop met een veragtelyke kroon van doornen op
„ het hoofd, maar als een braaf doch ongelukkige Comman-
„ deur? zie daar sprak hy tot besluit, dit is myn verzoek? en
„ geen van U alle hoeft het my toe te slaan, zo gy niet in U
„ lieder Zielen overtugd bend van myn trouwen vlyd, gelyk
„ ik ook van myn kant als u aller Opperhoofd eeuwig zal ver-
„ klaare, en zeggen dat behalven *Klaas Wink*, gy liden in alle
„ deelen betoond hebt braave gehoorzaame en getrouwe floute
„ en kloeke Zeeleden te zyn.

Hier op waerd als uit aller mond geantwoord, Comman-
„ deur al het geen wat gy daar begeert, wille wy Eenparig ver-

klazzen en zyn beryd zulks ten allen tyden met Eeden te bevestigen, dat zo'er immer een Schip edelmoedig verlooren is, het weezentlyk aan dit Schip is gebleeken; Onze Lichaa-
me zyn afgemat als ook Ued. Lichaam daarenboven is'er geen
jeepel vol vars waater, nog geen brok Brood op het wrak,
ook kunne wy het niet aan boord leggen, dat is voltrekt on-
mogelyk, en al konde wy dat aldoen, zo is'er geen kans om
behouden te blyven, het is nu zo ver heen dat stranden het
best is, en dat hoe eerder hoe liever want veel van het Volk
zyn al verflaucht en kunne het nauwelyks op de been houden.
Hierop hoorde men van eenige van het Volk een geroep wy
zyn al veel te lang by het wrak geweest, en bidden u Com-
mandeur laaten wy gaan?

Daarop de Commandeur ook antwoorde het is waarheid
Mannen het geen gy zegt, wel aan dan in Gods Naam vervolg-
de hy, *Sny Los* hierop Sneed de andere Sloepen ook los, en
ginge gezaamentlyk voor Wind en voor Zee na Strand toe,
zetten het recht op de Kaap van *Egmond aan Zee* aan, door
de Woedende en Verschrikkelyke golven, dat eifelyk was om
te aanfhouwen; Doch zulk een man als de Commandeur be-
toond had by het verliezen van zyn Schip te zyn zulk een zelf-
de Couragie betoonde hy ook by het Stranden; sprak zyn Volk
als nog moed in het lyf, en dat zy moeste denke met hun klei-
ne Sloepen in een woedende Zee een klein Schip, maar een
Groot G o d die hun kon redden.

Vervolgens bleeven zy alle drie by elkander, twee van de
Sloepen namentlyk daar de Commandeur in was, en de oude
Sloep moeste geduurig pompen, daar by scheen het als of
yder Zee die'er kwam mee wilde Vaaren, en de Sloepen zo
aan eene in de afgrond stond te rukken, het spoede alder ontagge-
lykt voort, door de woedende Golven, de Commandeur had be-
voorens aan het volk van de drie Sloepen order gegeven, om
geduurig *Traan te Storte* gelyk ook gedaan wierd, voor de Land-
Zee koomende, wagen zy elkander alle drie in, de Comman-
deurs Zoon vroeg doen ter tyd aan zyn Vader of hy nog geen
Famielje op *Egmond* had wonen, daar de Commandeur ja op
ant-

antwoorde, doch dat hy dezelve niet gezien had als toen hy
nog zeer jong was, doen nu alle drie de Sloepen by elkander
waaten, ging de Sloep daar de Commandeur in was, het al-
dereerste, en de voorste op strand af, een weinig ter zyden
waaren de twee andere Sloepen, want de Commandeur had ge-
ordoneerd om een weinig ter zyde van elkander uit de Lem-
mer van de gestorte traan te blyven, want het is met het ston-
te van de traan aldus geleege. De traan word gestort gelyk
ik bevoorens reeds gezegt heb, het zelve geschied om de wo-
dende aankoomende Zee te stillen, daar de zee eerst natu-
stert, doch naderhand veel geweldieger breekt, alle deeze
orders der Commandeur wierde met vlyt en Gehoorzaamheid
geopserveerd.

Mits zo als het Stranden aan zou gaan kwam daar een schrik-
kelyke en verbaazende Zee te breeken, dewelke de sloep daar
de Commandeur zich in bevond, op een afgryfelyke wys goy-
den echter Beyverde zy hun zo veel moogelyk was om dezelve
met twee riemen recht te houden, geen Pyl van een Gespanne
boog geschooten kon felder en harder vliegen, dan deeze Sloep
door de Golven kwam te loopen. Daarby stond het Waater
een knie hoog booven de Randgeerde van gemelde Sloep, wat
een yfelyk gevaar om aldus te Stranden; verbeeld u myn Lee-
zers gelyk het geschiet is, dat de woedende Golven de Com-
mandeur beneffens zyn by zich hebbende Manschap, met het
verschrikkelykste geweld uit de Sloep op het Strand goyden.

Met de oude Geontramponeerde Sloep ging het niet be-
ter, want dezelve wierd met twaalf Man op een Slag met
de Voor Steeven op Zee, of teegen de Zee, met een der
afgryfelykt geweld met de Agter Steeven teegens de strand
gegoid. Om kort te gaan op een Mirakulenze en Verwon-
derlyken wys door de selle verwoeden branding die'er ging!

Toen de Sloep met zyn Agtersteeven teegens het strand
wierd gesmeeten, gaf het zelve zulk een geweldige ftoot,
dat het volk uit de Sloep in de woedende Golven stoo-
ven, onder alle was in die Sloep de Speck-Snyders Maat, *Boog Lau-*

wirtz van 't vuur; en twee Matrooze Hendrik daalder van de sweezer en Jan Fansz, de rest ons niet genoemd.

Doch met de nieuwe Sloep ging het helaas zo goed niet, alzo dezelve dwars in Zee geraakten, en met een vol water, door de Zee omgeslagen wierd, daar laage die zestiën arme Zielen om en by de Sloep te worstelen! Hemel hoe naar was het om te aanschouwen! Zo als die Stervelingen daar lagen te wurmen, sommige staken de handen nog Hemelwaarts, anderen zag men niets van, als de beenen, die na de hoogte staken, de Bootsman en de Zeylemaker saaten, of liever laaggen nog een weinig tyd op de Sloep die onderste boven lag; men kon klaar zien hoe zy beiden in die doodelyke angst met hun afgematte lichamen hun vlyd kwame te doen, om was het mogelyk hun lieve leven te behouden, maar Helaas! hun Sterfuum was daar, zy konde het niet houden want wierden door de Zee daar afgeslagen, en verdronke als de rest. Ach Hemel wat een naar Schouwspel, hier op het laaft van dit droevig Noodlot na dat zy zo yverig hun best hadden gedaan voor hun Heeren en Meesters, moesten zy Helaas aan de voorstrand van hun lieve Vaderland, en in het aanschouwen van hun Medemakkers, als ook in het bywezen der Burgers van Egmond hun leven laten.

Wat een bitter en harde zaak? De Burgers van Egmond betoonde by het Strande der twee Sloepen hun yver en vlyd, dezelve stonde hand aan hand op een lange Ry, te weten de agterste op Strand en de voorste tot in de woedende Golve, als waren zelfs swimmende, grypende de uit de Sloepen geslagen levendige Zielen, die zy met het afloopen der Zee zaagen leggen worstelen by de armen of beenen, of waar zy die elendige maar het best konde vatten, en rukte hun eer daar een ander Zee kwam die hun weder overftolpte op het strand, of de vaste Wal, het welk door Gods goedheid zo gelukkig ging, dat het Volk uit de Sloep daar de Commandeur in geweest had, en die Manschap welk met de oude Sloep gestrand waren, op een wonderbaare en Mirakuleuze wys wierde gesalveerd. Men kan wel nagaan dat by zulk een geval, geheel

Eg-

Egmond op de been was geraakt, en al het Volk na strand was gelooopen, een yder was met het teerste medelyde over die armen Strandelingen tot zyn Ziel toe getroffen, zy wierden door de Burgers van Egmond zeer sterk bekeken en aangezien dat ik het zo uitdruk, als Nieuwgeboorene uit de Afgrond en Buik der Zee gekomen.

Daar stond de Commandeur beneffens de Stuurman en het ander Volk te saame een Getal van negen en twintig bedrukten Zielen, moe, nat, koud en flauw, omringt door een menigte Burgers van Egmond, tot overmaat van droefheid en hartseer van de Commandeur en zyn Volk zo moelte zy ooggetuigen zyn hoe de bevorens gemelde nieuwe Sloep gants onbeschadigt en kort op het ongelukkig verdrinken der 16 Menschen, door de Zee op Strand wierd gegooit: zonder dat er iets aan de Sloep stukken was als de Stuu dol.

Hartbreekend en Ziektreffend was het voor de Commandeur, dat zyn ooggen zulks aanschouwen moesten, „ Ach Hemel riep hy uit myn arme Volk zo lang gestreeden, zo droevig geleeden, een Volk zo getrouw, zo vlytig, zo gehoorzaam, die moeten hier nog op het laaft hun lieve leeven verliezen, „ ó God! wat vald het my hard, van de gepasseerde Nagt om 11 uren hebben zy my nog allemaal zo teederlyk omhelst en myn aangezicht met hun Zilte traanen besproeyt, en nu helaas! op het tippie dat wy hoopten hun met ons behouden te zien om gezamentlyk GOD voor zyn goedheid te loven, nu zeg ik helaas! nu haest het den Heeren anders behaagd, en wy moeten zien dat zy van het leven beroofd op strand komen aanspelen. — Deze en meer diergelyke jammerdagten hoorde de Burgers van Egmond uit de mond der Commandeur, zo dat er tot zyn lof wierd gezegt geen Vader kan grooter van zyn Kinderen houden, als deze Man van zyn Volk.

Schoon dit Strande nu zeer ongelukkig voor de Zestiën Zielen uit viel, die in de Nieuwe Sloep geweest hadden, moet men echter bekenne dat het meer te Verwonderd als te geloven is, dat de andere 29 man het zelve noodlot niet en

en smaakte, want als men eens denkt door welke woedende Golven zy hebben moeten stranden, het geen men kan na gaan, wanneer men Remarkeerd dat doen zy met hun sloepen dicht aan 't strand geavanceert waaren, daar zulke eifselyke hooge en Verschrikkelyke Golven ginge, dat zy hun niet in staat bevonde, om hoe na dat zy by Land waaren, de *Kaap van Egmond* te kunne zien, die echter gelyk een yder byna weet, zeer hoog op het Duin staat, en al ver in Zee word vernoomen. Hier aan ziet men wat verschrikkelyke en eifselyke onderneming een Zeeman zomtyds genoodzaakt is te doen, wil hy zyn leeven bergen.

De *Burgers* van *Egmond* verklaarde ook dat zy nimmer gedacht hadden, dat er een leevendige Ziel zouw hebben afgekoomen, zulke verschrikkelyke branding ging er.

In de beginne toen de *Burgers* de Sloepen van het duin af vernamen, zo als dezelve uit Zee kwaamen, dachten zy dat het drie kleine Wrakjes waaren, andere waare wederom van gevoelen dat het Vaaten waaren, die uit Zee na strand toe kwaamen dryven, maar hoe verbaast stonde zy te kyken, doen zy zaagen dat het Booten of Sloepen met Menschen daar in waaren! de oude Ervaren Zeelieden staake de hande na de Hoogten, en riepen uit, *o! Hemel*, daar komt geen eenen ziel af, want ziet het waater eens brande op strand, Ach! het is Onmogelyk. Edoch heeft men gezien dat by den Mensch onmogelyk scheen, by God mogelyk was.

Wat de Commandeur aanging buiten het Hartzeer dat hy op het Leevendigst gevoelde, zo over het verhezen van het Schip als over het Verdrinken van zyn volk, kon men zich niet genoeg verwonderen, over zyn Kloekmoedige houding, also hy dezelve presentie betoonde, die hy altoos van het begin of aan als een moedig Zeeman had betoond, met zyn volk tuschen de *Burgers* van *egmond* in staande die hun van Rondsom Omringelde zo wistelde de Commandeur eenige woorde met de *Burgers*, onder anderen sprak de Commandeur ik moet hierop *Egmond* nog familie hebben, namentlyk Neeven en Nigten, doch vervolgde hy, wy hebben Elkander niet gezien als in on-

ze Kindfche jaaren, een man daar de Commandeur dit teegens, gesproken had, en die by hem stond, vroeg wel Commandeur hoe is de naam van U Neef? die is *JAN SCHON* ge-
naamd, was het antwoord, van de Commandeur, waar op die zelve Man zeiden wel dat ben ik, in eigen persoon, maar mag ik weeten hoe of U naam is *DIRK CORNELISSE HOGERDUYN*, woorde hy, myn naam is *DIRK CORNELISSE HOGERDUYN*, dan bent Gy myn Neef antwoorde die Man met een bedrukt doch tevens blyd hart dat hy zyn Neef van eenige dienst kon zyn. Presenteerde en verzogt daarop de Commandeur met zyn by zich hebbende Familie, en verders al het Scheeps volk, om met hem te gaan, op dat die flauwe en afgematte Zielen verdroogt en met eenige verkwikking gelaast wierden, de Commandeur wierd tevens aangesproken, van een Man die hem onbekend was, en aan de Commandeur zyn dienst presenteerde, om de Goederen als Sloepen, en Riemen &c. voor hem te bergen. *Hoogerdyn* niet wettende wie dezelve Man was, antwoorde dat het hem aangenaam zoude zyn dat al het Goed bezorgt werd, en dat hy zeer gaaren mogt leiden dat gemelde Man zulks verrigten, also het hem evenveel was wie dat zulks Volbragt, als het maar goed gedaan werd, want dat hy de een Geld moest geeven, en de ander Betaalen: verders vervolgde de Commandeur weet ik hier de Strand regten niet, edoch ik hou my aan de Letter van het *Placaat* door hun H. Moog: daaromtrent gegeeven.

Naderhand bevond de Commandeur dat de Man die zyn dienst presenteerde een Strandvonder was, verders wierde deeze *Negen en Twintig* Schipbreukelingen door de Neef van de Commandeur en gemelde Strandvonder in het huis van de laatgenoemde gebragt, de gemelde *Jan Schon* verzogt aan de Commandeur doen zy ten huizen van de Strandvonder gekoomen waaren, dat de Commandeur met hem zoude gaan ten huizen van zyn Nigt, die aldaar op *Egmond* getrouwd was aan een *Mr. Zylemaaker Job de Graaf* genaamd? Maar de Commandeur weigerde zulks, zeggende dat zyn Neef hem Verexkuzeren moest, want dat hy eerst zyn zaaken in order wilden brengen.

Ja zelfs wilden hy zich niet eerder Verſchoonen voor en alcer daar een behoorlyke *Verklaaring* aangaande het Verliezen van zyn Schip was gemaakt waar toe hy dit Huis voor hem en zyn byhebbende Manſchap verloor, die hun aldaar ook wat Verſtite. Verders op verzoek van de Commandeur en de Stuurman kwaamen de *Heeren* van het Gerecht van *Egmond* beſtaande in *Schout*, *Scheepenen*, en *Secretaris*, by Elkander ten Huizen voornoemd, daar de Commandeur zich met zyn Volk bevond, alwaar de Commandeur *Dirk Cornelisje Hoogerduin* als doen een verhaal aan de zelve Heeren kwam te doen, in preſentie van al zyn Volk, aangaande deeze hunne Ongelukkige *Voyagie* en *Schipbreuk*, verriegtende hy zulks met een groote *Preſentie*, zonder de minſte *mismoedigheid* te laaten bleiken; na de Commandeur dit zyn verhaal geyndigt had, werd het Volk gevraagd of zy dit allemaal neevens de Commandeur wilde verklaaren, daar zy op getuigde dat zy het niet alleen na waarheid wilde verklaaren, maar ten allen tyden beryd waaren t zelve met *Eeden* te bevestigen van de meeste tot de minſte dat de Commandeur de *Waarheid* na inhoud deezer *voyagie* geſprooken had, en het Schip zo *Edelmoedig* verlooren was, als daar ooit een voorbeeld van te vinden is, waarop vervolgens de *Verklaaring* in zyn *Behoorlyke* forma werd opgemaakt: in al die tyd had de Commandeur zyn natte *Kleederen* nog aan, wat het Volk aanging dezelve wierde in *Tuſſchen* dat dit alles omging, in het huis van de *ſtrandvonder Geſpyt*, *Gelaafd*, en *verdroogd*: met *kleederen* van de *Burgers* van *Egmond*.

Na dat de *Verklaaring* van de *Meergemelde* *verongelukten* *Groenlands* *Vaarder* gepaſeerd was, die daar nog voor zyn *Anker* van *dun* af was te zien, leggende een stuk wegs in *Zee* geheel in de *grond*, vertoonende niet anders als zyn *bezaan* en de *Mast*, zo dat het van het *Dun* af veel overeenkomt aan het *gezicht* gaf, als of het een *Viſchers* ſchuit of *Zoomerdyker* was, (hier zegt men er teegen of noemt die *Vaartugen* een *Dun* die de *Cabeljau* hier brengen) Ik herzeg na dat de *Verklaaring* gepaſeerd was, en een yder door *Spys* en *drank*

als

als *ſchoone* *drooge* *kleederen* wat *verkwikt* was, zoo werd het *eindelyk* tyd dat de *Commandeur* zich ook *Verdroogden*, gaande tot dat einde met zyn *Familie* na een der huizen van zyn *Bloedverwante*, alvorens nam het *volk* yder *byzonder* *eenteder* *aſſcheid* van hem. Ja veel met zulke *ſterke* *Doortraalen* de *Geneegendheid*, dat hun onder het *kusfen* van zyn *handen*, de *Traanen* uit de *Oogen* *biggelden*; zy *verzogten* *eenpaarig* zo den *Hemel* gaf dat hy *weederom* een *Schip* *kreeg*, (want daar *twyffelde* zy *geen* van *allen* *aan*) dat zy als dan het *geluk* *mogten* hebben om met hem te *vaaren*, het *geen* de *Commandeur* hun *alle* ook met de *grootſte* *Liefde* en *Geneegendheid* *beantwoorde*.

Niet alleen dat het *Volk* veel *Liefden* en *Achting* voor de *Commandeur* en de *Stuurman* lieten *blyken*, in hun *byder* *preſentie*, maar zelfs in hun *Absentie*, hoorde men *geen* een van het *Volk* of zy *ſpraaken* met veel *lof* zo van de *Commandeur* als van de *Stuurman*. Ja konde huane *braafheid* niet *genoeg* *roemen*, in het *verongelukke* van dit *Schip* *betoonde*.

De *Regeering* als ook de *Burgers* van *Egmond* van de *Oudſte* tot de *Jongſte*, van de *meeste* tot de *minſten*, getuigde dat al *hoewel* die to *gevalle* s'Jaarlyks daar ter *plaatſen* *gebeuren*, zy *echter* niet en *wilten* ooit een *exempel* te hebben *bygewoond*, dat de *Eendragt* en *Liefde* van de *Commandeur* tot zyn *Volk* en die *weeder* tot hun *Bewelhebber* en *Stuurman* zo *klaar* *doorſtraalde* als hier *bleek*, want of men een van hun *alle*, in het *byzonder* hoorde, of hun *alle* *gelyk*, men hoorde hun niet als ter *Eeren* van hun *Commandeur* en *Stuurman* *ſpreken*, ymand zoude *mogelyk* ons te *gemoed* kunne *voeren* het is niet meer als een *Straatje* van hun *pligt* *geweeſt*, dat *weten*, wy ook *allemaal* *wel*, maar *echter* moet yder met ons *Toeſtemme* dat het *meer* te *verwonderen* als te *gelooven* is, *wanneer* een *Schip* zulk een *Fatale* *rys* heeft *gehad*, en op de *doot* *afgeſtrand* en *alles* *weg* is, dat dan het *Volk* nog *geduurig* het *geheele* *gevaar* zo *teeder* *Gehoorzaam* en *onderdanig* is, als dit *Volk* van *Hoogerduin* was, *dierhalve* zyn de *Burgers* van *Egmond* *wel* te *gelooven* als zy tot *deeze* *Schipbreuklinge* hun

F 2

Res

Eeuwigen Eer zegge geen Exempel daar van te hebben gezien.

De Avond te vooren dat Smorgens de 21. Augustus deeze Groenlands Vaarders geftrand zyn, had de Commandeur Hoogerduin ook nog twee Neeven verlooren die geftrand en verdronke waaren, met een Vifchers-Schuit, ook was daar aan strand nog een dito Vaartuig omgeflaagen, daar maar één Man was afgekoomen, de anderen altemaal verdronken, de Schuit lag benevens de andere Vaartuigen geheel ontramponneerd op strand, zo dat men daar omfrees in korte tyd een der droevigste vertooninge zag, alzo er in de *Derde* ontzielde lyken aan strand kwaamen spoelen, hier aan kan den Leazer Confidereeren wat een Aldernaast weer het geweest is, de oude Zeelieden getungde dat hun niet heuge mogt immermeer daar zulk een woedende Zee gezien te hebben.

Her wierd na dat deze Stranding gefchiet was inmiddels dagelyks al mooier en handfaamer weer, zo dat twee Schuiten na verloop van een dag of twee na het wrak toe gingen, bevonden het zelve in een difperate en naare toestand, want volgens hun gezegdens was het wrak reeds zo diep gezonken, dat de Brief zo als de Zeelieden het noemen daar de naam van het Schip van agteren op stond, op en onder met de Zee lag te Speelen: en wat het Voor-Schip aanging was geheel onder waater, tot de groote luiken toe, de zaaken aldus bevindende zo dreegde de Manfchap uit de Schuiten een stuk voor het wrak het Anker-Tou, en kapte vervolgens het zelve af, het wrak nu van zyn Anker los zynde dreeven de twee Schuiten benevens het Wrak met het Westelyk mooi weer na de wal toe, en geraakte met dit Geontramponneerde Schip een wynig benoorde Egmond, teegens de buitenbank aan.

Schoon nu de Commandeur zo wel als zyn volk, gelyk wy reeds Overvloedig beweezen hebben, in alle Zaaken getoond hadde braave Zeelieden te zyn, kon zulks doch echter niet beletten, dat er in *Amsterdam* als ook op anderen plaatfen een lasterlyk gerugt ten nadelen van de Commandeur ontstond, want men vond Lieden die hun vermaak Scheppen om hun even-
naas

fte met leugens te benadeelen, en stout genoeg waaren om overal te gaan verhaalen als dat de Commandeur en zyn Volk het Wrak niet allenyg al te ligtelyk hadde verlaaten maar dat nog meer is dat het gemelde Wrak door eenige Looften in *Texsel* was binne geseept. Wat een godloos voorneemen van zulke uitstrooiers der laster eertelyk betoond zodanig een Lasteraar die de eerfte uitstrooier daar van is geweest, dat hy een alderlaagfte Ziel heeft, ten andere betoond hy een ezel te zyn, die geen de minste kennis bezit, want het alderdomfte en onkundigfte Mensch kan wel begrypen, dat een wrak dat nog *Stuur* nog *tuig* heeft, en 30 voet diep legt, hem niet dwingen laat. Als van de Stroom, ten andere volgens het zegge van de Looften die het behooren, en ook wel *weeten*, zo is op sommige plaatfen in het Oude *Gad* kwalyk 22. Voeten water, dierhalven was het onmogelyk voor een geontramponneerd Wrak dat als gezegt is, zo diep lag daar over te koomen.

Men Derde wat wind zodanigen uitstrooier der Leugens en Lasteringe daar anders meeden, als dat al de geene daar hy zyn Leugens aan verhaald heeft, hem naderhand beschouwen als een moetwillige Lasteraar en Deugniet, die de Kroon van een Eerlyk Zeeman zyn Hoofd zoekt te ligten? wel is waar, toen naderhand de waarheid van de zaak bleek, dat het Wrak niet was binne geseept, hun of zyn leugens ontdekt wierden, maar doen had men weder een ander voorwendfel.

Hun zeggen was de Commandeur moest met zyn Volk op het Wrak hebben gebleven, zy hadden het daar zo wel kunnen goedmaken, als die *dronke Vend*.

Maar onnozele en alderdwaafte tegenwerping.

Hoe kan het zouw men zeggen in een mensch die enigzins begrip heeft op komen, om aldus te redneren?

Laaten wy eens onderzoeken hoe die dronke Kaerel daar op het Wrak gebleven en naderhand van verloft is.

In de eerfte plaats zo dronken dat Hy na zyn verloffing van het Wrak nog van het gevaar daar zy in geweest hadden, nog van het vertrekken van de Sloepen, nog van niets ter waereld

wist. Dus hoe is hy op het Wrak gebleven? Onberezoneerd, en niet eens wetende dat hy in het gevaar was, dus is zyn blyven op het Wrak niet veroorzaakt voor bedagtelyk, of hy heeft daar niet mede betoond couragieuzer of getrouwer te zyn, dan een ander, neen zyn gehele blyving is veroorzaakt door de overfchelping van drank en zyn flegt gedrag.

Ten tweede hoe is hy daar af gekomen? met levensgevaar, zo van zyn helpers als van zyn zelfs, want daags na het ffranden, is daar een Loos-Schuyt met veel perykel zo na by het Wrak gekoomen, dat zy hem een Fouw hebben toegegooid, het geen hy gegreepen heeft, en vervolgens in het waater gefprongen zynde, wierd hy dus in de Loos-Schuyt gefleept of gehaalt: naderhand als al meermaalen gezegt is, doen hy ondervraagt wierd, even zo veel van het gepaffeerde wift te verhalen, als de groote *Hond* die by hem op het Wrak was gebleven, en welk beeft nog door de Viffchers is geborgen, en aan Land wierd gebragt, daar het Dier terftond zyn oude Meester de Commandeur opzocht, doch is kort da naar geftorven, waarfchynlyk had het ftonne Beest naa dat het Volk van het Wrak was gegaan, te veel honger en dorft geleeden, alzo er voor geen Hond laaf staan voor 45 afgematte bedroefde Zielen levensvoedzel op het Wrak was.

Wy vraage dan na de lezers gezien hebbe, hoe die door de drank bevange Perfoon op het Wrak is gebleven, en hoe daar naderhand van verloft, of daar een gevolgtrekking uit te maken is dat de Commandeur, beneffens zyn Volk ook hadde moeten blyven? Wy durven ons vleien dat alle verftandige Leezers mer ons zullen toefstemmen, dat een braaf berezoneerd Bevelhebber of Stuurman zich niet kan fchikken en gedrage na een dronke lap, die het gevaar niet en zag, nog van het zelve wift.

Want als gezegt is daar was niet te eten nog te drinken op het Wrak, ook wiffen zy niet hoe het weer hem nog zoude roedragen, en gelyk de goede Lootsman die naderhand met het Volk uit de nieuwe Sloep verdronke is, de Commandeur nog toeriep, gelyk wy alvorens gezegt hebben. Zo was gemel-

melde Loots van gedachten, dat het wederom zulk flegt weer zou worden, als het daags voor het verlaate van het Schip had geweest, ten minste het liet zich volgens het gevoelen van de Loots zo aanzien. Het is wel te denken, en zeer waarfchyndelyk als 'ereenige hoop was geweest om het op het Schip te houden, dat als dan de Loots zulk gezegt zoude hebben, en veel liever op het Wrak zoude zyn gebleven, als zulk een gevaarlyk ffranden te ondernemen, en aan te raden, daar de arme Ziel zelfs zyn leven by heeft moeten verliezen, de Lafteraars van *Hoogerduin* kunne niet zeggen, ja, maar men moest de Loots niet geloofd hebben, of wy zoude hun vragen aan wiens raad moet men dan gehoor verleenen? de Loots was een Man dat al wie hem heeft gekend, getuigd dat hy een braafkundig Zeeman was, alle lieden die enigints verftand van Zeezaken hebben, begrype ligtelyk dat het niet buiten gevaar was, dat het Onder-Dek van dit erggeftele Schip fprong, en wat had er dan op gelopen? Niet anders als dat het geheele Wrak aan Piefje was geraakt, en al de Zielen op eenmaal weg. Niemand hoeft te begrypen of te denken, dat wy het Wrak hier in erger of foberder ftat befchryven als het was, zulks kan men hier uit naleiden, want doen het Wrak op of aan de Wal zat, hebben de Viffchers op 13 vadem waater daar zy langs gedreeven waaren, ftrukken Planken, Jaknife of Leggers met de Netten of Corden gevift, bygevolg vergenoeg gekoomen, doch wat zal men zeggen, het oude Spreekwoord word wat meer als te veel bewaarheid, dat de befte Schippers en Stuurlieden (de proemen niet te na gefprooken) onder de Schoorfteen met een Pypje in de mond worden gevonden. Echter is en blyft het een droevige zaak, dat de eene Mensch den ander met laftertaal zo fchrikkellyk benadeelt, en als het waren de ongelukkige nog ongelukkiger zoekt te maken, gelyk hier aan de Lafteraars van *Hoogerduin* komt te blyken.

Inderdaad een harde zaak voor een braaf Zeeman, en welte meer vald het hard, als zulk een Zeeman door een zogenaamde *Vriend* in fchyn word belafterd en belogen, gelyk men wel

verzeekert is dat onze Commandeur wierd gedaan. Alzo die fchynheilige Vriend zich niet ontfag om tegens een braaf waar edelmoedig en intiem Vriend van *Hoogerduin*, de gemelde leugens voor waarheden te verhalen, zelfs ging het lafterlyk gerugt zo ver, dat verfcheide Burgers als ook de Schout van Egmond naderhand verhaalde. Dat'er zelfs lieden gevonden wierde, dewelke dorfte vragen, *is de Commandeur ook dronken geweest?* Foey wat een gruwelyke vraag om een braaf Zeeman verdacht te maken, daar het meer als te wel bewuft is, volgens getuigenis van zyn Volk die veel reizen met hem gevaaren hebben, als ook andere braven en geloofwaardige Liederen die de Commandeur van naby kenne, hem Hoogerduin nog nooit het zy op Zee, of aan de Wal, door eenige drank hoe genaamd hebben befmet gevonden. En wat de Burgers van Egmond aanbélange, getungde niet als alle lof en eer van hem en zyn Stuurman, onbegrypelyk is het hoe dat die lafter in een korte tyd zo wyd uitfpreiden, en met zulk een verzekering, over al wierd verhaald, dat het fchip was binne gefléept, zo dat zelfs verfcheide van het Scheepsvolk niet wifte wat te denken, fchoon zy in hun Ziel overtuigd waren dat het niet mogelyk was. Eenige van het Volk waren na de *Helder* gegaan, andere na *Amfterdam*, en fommige waren op *Egmond* gebleven, om op het geen dat nog uit het Wrak geborgen wierd te paffen, en verders te helpen Sjouwen of werken, de geen die hier en elders gegaan waren, het gerugt van het binne fleepen naderhand, gelyk zy ook wel gedacht hadden, voor valfch hoorende verklaren, en dat het wrak voor *Egmond* op ftrand zat, zo gingen fommige van het Volk wederom na Egmond, en vonde daar niet alleen het wrak, maar ook de Commandeur, die druk bezig was met de heilzaamfte orders uit te deelen, om het geen nog ten nutte van de *Redery* uit het Wrak te krygen was daar uit te werken.

Inmiddels was de *Patroon* of *Boekhouder* van het verongelukkete fchip, de *Heer J. . . b. P. . . w.* met een der voornaamfte *Reeders* of *Principalen* meeden op *Egmond* gekomen, men moet

moet tot lof van die Heeren zeggen, dat hun Ed. betoonde recht gearde Zielen te bezitten, alzo zy de Commandeur op ftrand met de grootfte vriendelykheid ontmoeten, gevende hem in het byweeze van een menigte lieden die met het moije weer en nieuwchierig na het wrak zynde op ftrand waaren gekoomen, alle blyken van hunne vriendfchap en agting: Ja! die Heeren fpraaken den ongelukkige Commandeur zelfs een moed in het lyf, zeggende dat hy niet mistrooffig moest zyn, als zynde van des Commandeurs! Trouw en vlyd overtuigd, zo dat de Burgers van Egmond verwondert ftonde, en verklaarde al had de Commandeur vol en behouden te huis gekoomen, hy niet vriendelyker kon worden onthaald, hier aan zag men, dat die Heeren te veel verftand toonde te hebben om hun aan lafteringe of leugens uitgefroidten nadeelen van de Commandeur te flooren, als zynde van des Mans vicalantie volkomen overtuigd. Aldus aange-toond hebbende hoe een braaf Zeeman fomtyds benadeelt word, ja een vlak op zyn Perfoon en goede naam krygt, dat hy voor altoos geruineerd is, fchoon nog zo onfchuldig. Waarom wy onze geringe vermoogens nogmaals aanbieden, aari alle braave en ongelukkige Zeelieden dewelke ons de eer aandoen van met hun Journalen te vereeren, om het zelve na ons vermogen op een befchaafde traant te voordchyn te doen koomen, vertrouwende dat zulks ten minfte van dat gevolg zal zyn, dat de lafter en Leugen de mond word gefnoerd, door de waereld aan te toonen hoe het geval na waarheit gebeurd is.

Wy herzegge de lafter aldus aangetoond hebbende, zullen wy de draat onzer werk vervolgen.

Het Scheepsvolk welk thans wederom by hun Commandeur op Egmond gekoomen was, als ook de geene die daar waaren gebleeven, hadden terwyl het wrak nu op ftrand zat, enkel hoop om nog wat van hun plunje te bergen, doch vonden hun deerlyk te leur gefield, want kreegen niets, het was reeds weg zonder dat men echter zouden durven zeggen dat het voor hun reeds geburge was, doch laat ons volgens de menfchlieventheid liever vertrouwen, dat het onge-

lukzig was weggeraakt, schoon eenige van het Scheeps-volk in laater tyd, en wel in dit Jaar 1774. op *Egmond* kwaamen, en gelyk Matroosje meer voor tydkorting gewoon is te doen, hun by de Koekblokken verwoegde, om Koek te hakken, doch een afschrik kreegen om de bylen daar de Koek meeden gehakt wierd aan te vatten, om dat dezelve zo byzonder geleecken na de bylen die zy op het Schip van *Hoogerduin* hadden gehad. Maar lieve Menschen ontgeef u dat liever, want daar is meer gelyk als eigen, zo als men voor een spreekwoord zegt, wy willen en moeten zulken zaaken van onze eevenmenschen niet vertrouwen, want zulks zou te goddeloos zyn dat men de ongelukkige nog tot overmaat van ongeluk het haaren zoude ontvreemen.

Echter zag men dat 'er Mirakelen by het bergen van het goed gebeurden, want de Commandeur zyn kist die wel toegelooten was, wanneer de Man met zyn volk van het wrak afging, wierd hem naderhand heel en gaaf doch open en leedig trouw ter hand gesteld, hoe hy oopen was geraakt, en leedig gekoomen zulks wist niemand te zeggen, het eenigst dat daar in gevonde was (*volgens het zeggen*) en het eenigst dat de Commandeur ook van al zyn goed kreeg, was een Teeglas of Boekaal die in het laadje van de Kist geleegen had, en bewonde met een geelzeem leederen lapje of velletje, waar over nog was een zyde doek, maar wat een Mirakel, het glas was heel, het zeemleedere velletje daarom en in! maar o wonder de doek was weg geraakt! Schoon de Commandeur echter niemand Beschuldigde, als niet wetende of bewyzen kunnende of het genoome of by ongeluk weggeraakt was. De Commandeur betoonde echter alle figalantie, om alles met eigen oogen na te gaan, ging met zyn by zich hebbende Scheeps-Volk met de loep na boord, om zo veel te bergen als in hun vermoogen was, tot lof van hem en zyn Volk, moet gezegt worden, dat zy alle vlyt aanwendt om ten nutte van de Redery nog eenige Spek en Baarden te krijgen en te bergen. Dit duurde zo een dag of twee en borgen de laatste dag nog 22. Bos Baarden, maar vonde zich genoodzaakt om favours te zesuren

na

na de wal te gaan, wanneer om 8 a 9. uren het geheelen wrak aanspaanders ging, dryvende deenden, stukken en brokken en wat diens aangaande meer is, op een jammerlyke wys verstroord langs de stranden van Petten tot Wyk op Zee, de Commandeur bleef echter over de geheelen massa als Bevelhebber het gezag voeren, Visten alles trouw na zo dat zy van de 150 Vaaten zo *Spek* als *Kreng* een-groote 30 Smeeringe Vaaten opviffen: zo als dezelve waaren.

Het meeste gedeelte van het Volk naamen nu het wrak weg was van de Commandeur en Stuurman nogmaals teerhartig afschyc, eenige bleeven nog by hem om te Sjouwen en de goederen te bergen, die naderhand getransporteerd wierden, alvorens de Commandeur benevens zyn Volk na alles bered was van *Egmond* vertrok, wierd de Commandeur nogmaals bezogt van zyn *Boekhouder* de Heer *J. . . b. P. . . w.* Dezelve Heer was verzeld van twee Juffrouwen, zynde een van dezelve Dames de Zuster van de gemelde Heer en waar het Schip na genoemd had geweest, die Heer ontving de Commandeur andermaal als ook de twee Juffrouwen zeer Edelmoedig tot verwonderings toe, geevende hem wederom goede moct om tot een broodwinning te geraaken; betugende gemelde Heer en Juffrouwen, dat zy ten uiterste voldaan waaren over het Edelmoedig gedrag van de Commandeur, by het verliezen van het Schip getoond. Gelyk de Burgers, van *Egmond* ook meeden tot de Commandeurs Ter aan gemelde Heer Boekhouder *J. . . b. P. . . w.* Niet anders als een loffelyk en roemenswaardig verhaal kwaamen te doen.

Zelfs de destigste Burgers van het *Dorp Egmond*, naamen zoo veel deel in het belangen van *Hoogerduin* dat zy de Knegt van de Heer Boekhouder aanspraaken, vragende of hy ook wist of de Commandeur Avontuur had om een nieuw Schip te krygen, daar de Knegt op antwoorden, dat hy niet twyfelde of zulks zoude wel gaan, waarop de Burgers antwoorden hy is 't ook dubbeld waardig, GOD geeft het dat de Man wederom een Schip krygt. Hier aan ziet men dat alle braave en weldenkende Lieden die het geval als met oogen aanschouwd hebben,

G. 2

deel

deel in de Commandeur zyn belangen stelden, maar wat hoeven wy verder het gedrag gehouden door de Commandeur *Hoogerduin* en deszelfs Stuurman en meer Officieren als ook van t gemeene Scheepsvolk te Rechtvaardige? de gehele wereld ziet in dit werkje dat zy eenpaarig alles gedaan hebben dat braave Zeelieden moesten doen.

Na dat al de zaaken afgeloopen waaren, had de Commandeur nog hoop, schoon hy ongelukkig zyn Broodwinning kwyt was geraakt, en daar een groot verlies door had geleden, dat zulks verzoet zouden worden om schelyk een ander Schip te krygen, doch wat hy hoopte of daarom verzocht het was te vergeefs, en de goede Commandeur zag eindelyk na lang hoopen en rond hooren dat al zyn Sollistaties vrugteloos waaren, dus hy zich eindelyk zonder Broodwinning bevond, en alles met hem schein afgedaan. Waarlyk een harde Toets voor een eerlyk Man, die een Vrouw met vier Kinderen had, geen wonder had het geweest al had Hy de moed laten zakken, doch neen verre van neerflagtig te zyn, door het nootlot, hieuw hy moed en couragie, vertrouwend dat hy door GODS Zee-gen en om zyn betoonde trouw en Fygalantie nog wel eens weederom een Schip zouden krygen als Bevelhebber, was het dan niet op Groenland dan mogt het op een ander Vaarwaater zyn, want niet tegenstaande het ongeluk hem overgekoomen, bleef de lust tot de Zeevaart hem by.

Eindelyk den *Heemel* gaf dat er een occasie voor *Hoogerduin* oopen kwam, naamentlyk een KOOPVAARDY SCHIP, staande ter begeevening van de Heer van B... k H... d. *Hoogerduin* zulks hoorende Sollisteerde door behulp van goede Vrienden, om het zelve *Koopvaardy-Schip*, ja zelfs zyn onden Patroon de Heer N. D. M. daar *Hoogerduin* 12 Jaaren als Commandeur voor gevaaren heeft, betoonde dat zyn Ed. overtuigd was dat gemelde zyne gewezene Commandeur een man was van een goed gedrag, die men vry kon recomandieren, hebbende door een 12 Jaarige beproefde trouwheid, daar genoegzame ondervinding van. Want schoon *Hoogerduin* ongelukkig voor de Heer N. D. M. gevlit heeft, is zulks niet veroorzaakt

zaakt door wangedrag, onkunde of te wynig vlyd, maar door dat de goede *Commandeur de Zeegeen van G O D* niet en had en ongelukkig in zyn Vangst was.

Dit alles gemelde Heer D. M. bekend zynde, handelde zyn Ed. zeer Edelmoedig helpende *Hoogerduin* waar dat hy maar kon, geevende tefiens treffelyke en loffelyke Getuigenis van Hem aan de Heer van B... H... Zo dat gemelde laastgenoemde Heer aan *Hoogerduin* het *Koopvaardy-Schip ZEE-LUST* gaf, om het zelve te gebieden als Kapitein of Schipper, gelyk *Hoogerduin* hem daar thans terwyl wy dit Schryven in gemelde Kwaliteit zich op voornoemde *Koopvaardy-Schip ZEE-LUST* bevind, leggende een week twee a drie geleede nog in de Laag en voor deeze Stad op de hoogte van de Oude Stads Herberg, de tweede Perfoon op gemelde Schip, die als Stuurman met hem de Rys onder GODS hulp zal aannemen, is de zelve P. J. *Mofes*, die in het gepasseeerde Jaar 1773 als Stuurman het zelve Noot-Lot met *Hoogerduin* gemaakt heeft, en nu tot hun byder vreugde Schipper en Stuurman zich tweeder by elkander bevinden, beneevens gemelde Zoon van *Hoogerduin*, namentlyk *Cornelis Hoogerduin*.

Z E E G E N W E N S C H

Wy wenschen dat de Getrouwe GOD en Vader onzes Heeren *JESU CHRISTI*, hun al te zaamen, na zyn *Goddelyke* en *Vaderlyke* goedertierendheid, geliefd te verleen dat hunne geleeden ongemakke van het gepasseeerde jaar, rykelyk worde verzoet, op deeze en meer volgende reizen, tot nut van hun en hunne Redery, doch dat hun nimmer uit de gedachten word gewischt, de genade en zonderlinge bewaaring van God, aan hun by het verongelukke van onse beschreevene Groenlands Vader, betoond, op dat zy, en wy, ook hier door leeren dat *wy leven om te sterven en sterven om te leven*. En dus al reizende over de grooten Oceaan der Waerelds, zich beryd maken om op de eerste roeping de Ryzen aan te vangen uit dit Traanendal na het nieuwe *Jerusalem*.

S L O T

S L O T V E R S

T O T

B E S L U I T.

Gy die op GROENLAND of op andere Waaters vaaren,
 Hier vind gy deze Rys van onze Hoogerdijn;
 Hoe hy met groot gevaar op dolle woesten Baaren:
 De Speelpop heeft geweest van 't wankelbaar Fortuin.
 Hoe zy door zwaare Storm in groot gevaar geraakten,
 Hoe door de harde Vorst hun Schip met Is bezet,
 Voor 't oog een Baare Berg van klaar Christal uitmaakten,
 Hoe 't Wankelbaar Fortuin hun telkens belet,
 Schoon yder doet zyn eiyt om Wallevas te vangen,
 Het hielp in geenen deel, ach men! zy vingen niet,
 Doch GOD gaf op het laast des Commandeurs verlangen,
 Schonk hem twee Visschen tot een troost in zyn verdriet;
 Aan Spek zo maakte die een hondert vyftig Vaaten,
 Het was, zo veel als 't was een Redelyke vangst,
 De Commandeur vond goed om Groenland te verlaaten,
 Na 't Vaderland was nu het aldergrooſt verlangst.
 Zy Troffen heerlyk weer op de Noord-Zee in 't zylen,
 Tot dat zy kwaamen op de hoogte van EGMOND,
 Maar ach! hun hoop Helaas! die kwam te chyſter ſylen,
 Want in een klyn moment een groot Onweer ontſtood.

S L O T V E R S T O T B E S L U I T.

In 't kort dit is zeer net hier in dit Boek beschreeven,
 Hun wortelen met de dood in 't uiterſte gevaar,
 Hoe dat 'er zestien Man voor EGMOND zyn gebleeven,
 Een ſtranding ach! zo Naar! ja 't aldernaarſte Naar!
 Hier zult gy blinken zien een Commandeur zyn trouwen,
 En 't Volk hun liefde tot hun braave Opperhoofd,
 Het was zyn ſchuld niet; neen, hy kon het Schip niet houwen,
 En nogtans wierd de Man van zyne eer beroofd,
 Doch 't was een laſtermond dat koome wy u melden,
 Beschouwt maar eens de taal van Hoogerdijn zyn Zoon,
 De welke zich hooren laat in eene taal der Helden,
 Schoon veertien Jaar maar oud! op een verheeye Toon!
 Het is niet nodig om dit dubbeld hier te unen,
 't Is reeds genoeg bekend by vyand en by vrynd,
 Dierhalven wil ik hier met deeze wensch beſluiten;
 Dat gy in 't leezen van dit Werk genoeg en vind.

